

Uchwała nr XXI/193/04
Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim
z dnia 24 czerwca 2004 roku

w sprawie: **przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska Gminy Aleksandrów Łódzki” oraz „Planu Gospodarki Odpadami Gminy Aleksandrów Łódzki.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz.1591, z 2002 r., nr 23, poz.220, nr 62, poz. 558, nr 113, poz. 984, nr 153, poz. 1271 oraz nr 214, poz. 1806, z 2003 r., nr 80, poz. 717 oraz nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r., nr 102, poz. 1055 i nr 116, poz. 1203), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62, poz. 627, nr 115, poz. 1229, z 2002 r., nr 74, poz. 676, nr 113, poz. 984, nr 153, poz. 1271, nr 223, poz. 1957, z 2003 r., nr 46, poz. 392, nr 80, poz. 717 i 721, nr 162, poz. 1568, nr 175, poz. 1693, nr 190, poz. 1865, nr 217, poz. 2124 oraz z 2004 r., nr 19, poz. 177, nr 49, poz. 464, nr 70, poz. 631, nr 91, poz. 875, nr 92, poz. 880 i nr 96, poz. 959) oraz art. 14 ust. 6 z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628, z 2002 r., nr 41, poz. 365, nr 113, poz. 984, nr 199, poz. 1671, z 2003 r., nr 7, poz. 78 oraz z 2004 r., nr 96, poz. 959) w związku z art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 100, poz. 1085, z 2002 r., nr 143, poz. 1196, z 2003 r., nr 7, poz. 78, nr 190, poz. 1865 oraz z 2004 r., nr 49, poz. 464)

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim
uchwała, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska Gminy Aleksandrów Łódzki” wraz ze stanowiącym jego część „Planem Gospodarki Odpadami Gminy Aleksandrów Łódzki”. Tekst „Programu Ochrony Środowiska Gminy Aleksandrów Łódzki” wraz ze stanowiącym jego część „Planem Gospodarki Odpadami Gminy Aleksandrów Łódzki” stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Aleksandrów Łódzki.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego oraz podlega ogłoszeniu:
- 1) na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki
 - 2) w lokalnej prasie.

**RADA MIEJSKA W ALEKSANDROWIE
ŁÓDZKIM 95-070, ul. 11 Listopada 3 tel.
(042) 276-4012, fax. (042) 712-17-80
www.aleksandrow-lodzki.pl e-mail:
[rada\(5\)aleksandrow-lodzki.pl](mailto:rada(5)aleksandrow-lodzki.pl)**

*Załącznik do uchwały nr XXI/193/04 Rady
Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 24
czerwca 2004 roku*

P R O G R A M	
OCHRONY ŚRODOWISKA	
GMINY ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI	
WPROWADZENIE	1
1. Prawne i organizacyjne uwarunkowania Programu Ochrony Środowiska Gminy Aleksandrów Łódzki	1
2. Ogólna charakterystyka gminy Aleksandrów Łódzki	2
3. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu środowiska naturalnego	5
3.1. Środowisko przyrodnicze	5
3.2. Jakość oraz degradacja gleb	7
3.3. Zasoby surowców mineralnych	7
3.4. Powietrze atmosferyczne	8
3.5. Hałas	10
3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące	11
3.7. Gospodarka wodno - ściekowa	12
3.7.1. Wody powierzchniowe	12
3.7.2. Wody podziemne	13
3.7.3. Systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków	14
3.8. Gospodarka odpadami	16
3.8.1. Odpady komunalne	16
3.8.2. Odpady przemysłowe	17

3.8.3. Odpady niebezpieczne.....	18
3.9. Poważne awarie przemysłowe	18
3.10. Edukacja ekologiczna.....	19
4. Priorytety ekologiczne	20
5. Cele, zadania oraz kierunki działań proekologicznych	22
5.1. Ochrona przyrody	22
5.2. Surowce mineralne	24
5.3 Ochrona powietrza atmosferycznego	24
5.4. Hałas i promieniowanie niejonizujące	26
5.5. Ochrona wód.....	26
5.6. Gospodarka odpadami.....	28
5.7. Edukacja ekologiczna	28
6. Zarządzanie realizacją Programu ochrony środowiska	29
6.1. Zasady ogólne.....	29
6.2. Instrumenty realizacji Programu ochrony środowiska.....	30
6.2.1. Instrumenty prawne.....	30
6.2.2. Instrumenty finansowe	30
6.2.3. Instrumenty społeczne i naukowo - techniczne.....	31
7. Realizacja głównych zamierzeń inwestycyjnych Programu ochrony Środowiska.....	32
8. Załączniki	33-42

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. Nr 62 poz.627 z późn.zm) określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, polegającego na integracji działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej.

Tworzeniu warunków, niezbędnych do realizacji ochrony środowiska służy polityka ekologiczna państwa, określająca cele i priorytety ekologiczne, ustalająca rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia zamierzonych celów.

Narzędziami realizacji polityki ekologicznej państwa są wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska wraz z odpowiednimi planami gospodarki odpadami. Opracowania te powinny być zgodne z wymogami określonymi w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, odnosić się do założeń polityki ekologicznej państwa, nawiązywać do uwarunkowań lokalnych i być zgodne z istniejącymi dokumentami i planami wyższego rzędu.

1. Prawne i organizacyjne uwarunkowania Programu ochrony środowiska gminy Aleksandrów Łódzki.

Obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska wynika z zapisu w art. 17 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. Nr 62 poz. 627 z 2001 r. z późn. zm).

Ustawodawca zobowiązał rady gmin do uchwalenia gminnych programów ochrony środowiska, po ich uprzednim zaopiniowaniu przez organ wyższego szczebla, w terminie do 30 czerwca 2004 roku.

Przy opracowywaniu programu kierowano się zasadami ochrony środowiska zawartymi w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, aktach wykonawczych do tej ustawy oraz ustawach regulujących problematykę środowiska w poszczególnych dziedzinach. (Wykaz aktów prawnych zawarty został w załączniku nr 1 do Programu Ochrony Środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki)

Przy konstruowaniu programu wzięto pod uwagę wymagania polityki ekologicznej państwa określone w dokumentach szczebla krajowego, określające ogólnokrajowe cele, priorytety i działania proekologiczne, które po uwzględnieniu uwarunkowań lokalnych umieszczone zostały w Programie ochrony środowiska dla województwa łódzkiego i Powiatowym programie ochrony środowiska dla powiatu zgierskiego.

Program ochrony środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki nawiązuje do ustaleń, zawartych w dokumentach lokalnych gminy (Plan zagospodarowania przestrzennego, Strategia rozwoju, Regulamin utrzymania czystości i porządku) i bierze pod uwagę specyfikę gminy oraz jej możliwości finansowe.

Program sporządzony został przez Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki.

Przedstawiono w nim diagnozę stanu środowiska na terenie gminy, wyznaczono cele i priorytety ekologiczne na lata 2004 - 2006 oraz rodzaje i kierunki działań z perspektywą do 2010 roku.

Źródłem danych do określenia stanu środowiska były głównie : informacje własne Urzędu, opracowania dotyczące gminy (Raport o stanie gminy, Inwentaryzacja przyrodnicza, Program wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów, Program gospodarki nieczystościami ciekłymi), dane ze Starostwa Powiatowego w Zgierzu oraz Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim.

Ustalenia priorytetowych zadań i kierunków działań proekologicznych dokonał Zespół Konsultacyjny złożony z pracowników Urzędu, władz gminy oraz przedstawicieli instytucji i jednostek organizacyjnych związanych swą działalnością z problematyką ochrony środowiska.

Zgodnie z wymogiem ustawy *Prawo ochrony środowiska*, burmistrz gminy co dwa lata sporządza raporty z wykonania Programu ochrony środowiska i przedstawia je radzie gminy.

Integralną częścią Programu ochrony środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki jest Plan gospodarki odpadami, stanowiący drugi tom opracowania

2. Ogólna charakterystyka gminy Aleksandrów Łódzki

Gmina Aleksandrów Łódzki usytuowana jest w centralnej Polsce, w powiecie zgierskim województwa łódzkiego, w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi i Zgierza i graniczy :

od północy z gminą Zgierz i gminą Parzęczew od
wschodu z miastem Łódź i miastem Zgierz od południa z
miastem Konstantynów Łódzki od południowego
zachodu z gminą Lutomiersk od zachodu z gminą
Dalików.

Całkowita powierzchnia gminy Aleksandrów Łódzki wynosi 115.6 km² co daje jej czwartą pozycję w odniesieniu do wielkości terenu w powiecie zgierskim i stanowi 13,5% jego powierzchni.

Administracyjnie gmina dzieli się na :

- miasto Aleksandrów Łódzki zajmujące powierzchnię 13,5 km²
tereny wiejskie (30 wsi) zajmujące powierzchnię 102,1 km² (wykaz wsi i sołectw gminy przedstawia załącznik Nr 2).

Według klasyfikacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego gmina Aleksandrów Łódzki leży w obrębie makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej i mezoregionu Wysoczyzny Łaskiej.

Miasto Aleksandrów Łódzki zajmuje rozległe, niewysokie wzniesienie z kumulacją na wysokości ok. 205,5 m n.p.m. w południowo-wschodniej części. W południowej i południowo-zachodniej części miasta występują formy wydmore, osiągające wysokości względne rzędu 3 - 5 m i stanowiące pewne urozmaicenie dość jednolitego ukształtowania terenu.

Na obszarach wiejskich gminy Aleksandrów Łódzki obserwuje się dwa podstawowe typy rzeźby powierzchni:

doliny rzek Bzury, Bełdówki i Lubczyny oraz
piaty wysoczyznowe pomiędzy nimi.

W powierzchnię wysoczyznową najsilniej wcięta jest dolina Bzury w jej części zachodniej. Dolina rzeki Bełdówki (prawego dopływu Neru), przebiegająca wzdłuż południowo-zachodnich krańców gminy jest mniej wyraźna w morfologii, bardziej rozległa i płaska (w dużej części wykorzystywana przez stawy rybne), a dolina rzeki Lubczyny (również prawego dopływu Neru) jest bardzo słabo zaznaczona w rzeźbie terenu.

Morfologia terenu jest ściśle związana z budową geologiczną a zwłaszcza rodzajem utworów przypowierzchniowych. Obszar gminy budują utwory czwartorzędowe: gliny, gliny spiaszczone, piaski i żwiry wodnolodowcowe i peryglacialne oraz piaski eoliczne.

Obecność w podłożu gruntów półprzepuszczalnych i nieprzepuszczalnych powoduje występowanie lokalnie niekorzystnych stosunków wodnych; dla umożliwienia rolniczego użytkowania gleb konieczne było wykonanie urządzeń melioracyjnych. Obszar zmeliorowany obejmuje powierzchnię 3528 ha.

Gmina Aleksandrów Łódzki posiada klimat nizin centralnych o cechach i wpływach oceanicznych, charakteryzujący się krótką i dość chłodną wiosną, długim latem oraz długą i chłodną zimą. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,2 °C; najcieplejszym jest lipiec (18,5 °C), a najzimniejszym luty (-3° C). Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie.

Liczba mieszkańców gminy Aleksandrów Łódzki na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat systematycznie wzrasta; według stanu na koniec 2003 roku wynosi 25.807 osób, z czego 20.508 mieszka na terenie miasta, a 5.299 na wsi.

W budownictwie mieszkaniowym miasta dużą rolę odgrywają budynki wielorodzinne (3-4 piętrowe bloki spółdzielcze), wyposażone w instalacje centralnego ogrzewania, ciepłej wody i gazu przewodowego, w których zamieszkuje ponad połowa mieszkańców. Pozostali mieszkańcy miasta i wsi zasiedlają prywatne budynki jednorodzinne bądź mieszkania komunalne.

Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie głównie w lokalnej działalności gospodarczej, rolnictwie oraz placówkach kulturalno-oświatowych, zdrowotnych i użyteczności publicznej. Część osób, korzystając z bliskości Łodzi, pracuje w zakładach i placówkach tego miasta.

W działalności gospodarczej gminy Aleksandrów Łódzki dominują zakłady i usługi dziewiarskie, krawieckie, bieliźniarskie oraz handel obwoźny i detaliczny. Na terenie gminy znajduje się też 15 farbiarni, 6 hurtowni przędzy, 6 stacji paliw, 4 myjnie samochodowe, 8 ubojni, 4 fermy drobiu, piekarnie, zakłady cukiernicze itp. Przeważają małe firmy rodzinne, lub zatrudniające do 9 osób. Spośród większych zakładów produkcyjnych innych niż dziewiarstwo należy wymienić Spółdzielnię Pracy Chemików „Xenon” w Rąbieniu (produkcja chemiczna), PPH „Presentex” (galwanizernia), New Style” Sp. z o.o w Izabelinie (produkcja mebli) i Huta Szkła „Weronika” w Rąbieniu.

Według stanu na koniec 2003 roku w gminie zarejestrowanych było **1960 podmiotów gospodarczych** (głównie w postaci zakładów osób fizycznych i spółek cywilnych).

Wykaz najliczniej reprezentowanych podmiotów gospodarczych według stanu na 3 LXII.2003 r. przedstawia tabela.

Struktura i liczba zarejestrowanych w gminie podmiotów gospodarczych

Wyszczególnienie	Ilość podmiotów
Zakłady i usługi dziewiarskie	301
Handel obwoźny	300
Handel detaliczny	112
Zakłady krawieckie	67
Usługi transportowe	40
Usługi motoryzacyjne	36
Placówki gastronomiczne	32
Usługi budowlane	28
Stolarnie (stolarstwo produkcyjne i usługowe)	24

Źródło: Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki (Ewidencja podmiotów gospodarczych)

Miejsca pracy zapewniają też istniejące placówki kulturalno-oświatowe (dwie szkoły średnie, trzy gimnazja, sześć szkół podstawowych, szkoła specjalna, trzy przedszkola, biblioteka publiczna z filiami, młodzieżowy dom kultury itp), dwa zakłady opieki zdrowotnej, dziesięć aptek, dom pomocy społecznej, dwa banki (z filiami), urzędy i instytucje użyteczności publicznej.

Rolnictwo indywidualne na terenie gminy Aleksandrów Łódzki (ponad 1300 gospodarstw głównie o powierzchni do 15 ha) charakteryzuje się niskim stopniem specjalizacji produkcji i brakiem zdecydowanego nastawienia na zaopatrzenie aglomeracji łódzkiej w żywność. Wynika to z niskiej bonitacji gleb oraz

rozdrobienia gospodarstw. W ostatnich latach obserwuje się na terenach wiejskich rozwój mieszkalnictwa i usług (głównie w południowej części gminy) oraz rekreacji i turystyki weekendowej.

Zainteresowanie rekreacją i turystyką na niektórych obszarach gminy Aleksandrów Łódzki wynika z obecności dużych kompleksów leśnych, zbiorników wodnych (stawy rybne i rekreacyjne) oraz innych walorów przyrodniczo -krajobrazowych .

Dodatkowym atutem jest bliskie aglomeracji łódzkiej położenie tych czystych ekologicznie terenów oraz dobre połączenie komunikacyjne. Przez gminę Aleksandrów Łódzki przebiegają odcinki dwu dróg krajowych (nr 72 Łódź-Poddębice i nr 71 Zgierz-Konstantynów Łódzki) oraz znajduje się 44,8 km dróg powiatowych (w tym 36 km o powierzchni asfaltowej) i 125,86 km dróg gminnych.

Przez teren gminy prowadzi czerwony szlak turystyczny, na trasie którego można zwiedzać ciekawe obiekty zabytkowe, między innymi : Kościół ewangelicki, Ratusz Miejski i Jatki Miejskie w rynku miasta, Kościół parafialny i Kaplicę rodziny Wężyków w Beldowie, dwory i parki zabytkowe itp.

Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu środowiska naturalnego

3.1. Środowisko przyrodnicze

Szata roślinna gminy to przede wszystkim lasy. Stanowią one ok.26 % powierzchni terenu (w mieście - ok.9,4 %, na terenach wiejskich - ok.28%) i koncentrują się głównie w północno-zachodniej, południowo-zachodniej oraz południowej części gminy.

W ogólnej powierzchni leśnej (ok.2900 ha) dominują lasy państwowe. Siedliskami leśnymi są głównie bór świeży, bór mieszany świeży oraz las mieszany świeży, a w drzewostanach panuje sosna i brzoza , lokalnie dąb i olcha.

Gospodarkę leśną na terenach lasów państwowych prowadzi Nadleśnictwo Grotniki.

W przeciągu ostatnich dziesięciu lat obserwuje się zmniejszanie powierzchni lasów prywatnych w związku z podziałami gruntów i zmianą ich przeznaczenia na cele budownictwa mieszkaniowego. Dotyczy to głównie południowej części gminy.

Tereny wiejskie są stosunkowo bogate w szpalery przydrożne, pełniące cenną rolę przyrodniczo - krajobrazowo - ochronną, w których dominują lipy, klony, jesiony i olchy.

Wśród nich wyróżniają się szpalery jesionów przy drodze z Aleksandrowa Łódzkiego do Lutomierska i w Woli Grzymkowej, szpaler lipowo-klonowy w Brużycy Wielkiej, aleje lipowe w Zgniłym Błocie, Bełdówku i Bełdowie.

Zadrzewienia śródpolne, będące ostoją dla ptactwa i posiadające niezwykle walory widokowe, coraz częściej ulegają likwidacji ze względu na utrudnienia w prowadzeniu zabiegów agrotechnicznych, bądź dla pozyskania drewna na cele budowlane.

Zieleń na terenie miasta to przede wszystkim parki, skwery, zieleń osiedlowa, szpalery przyuliczne, ogrody działkowe, oraz ogródki przydomowe. Najstarszym i najbardziej urozmaiconym jest park przy Placu Kościuszki, którego część centralna wiąże się prawdopodobnie z okresem zakładania miasta (1 połowa XIX wieku). Drzewostan tego parku stanowią między innymi klony, lipy jawory, dęby i kasztanowce. W chwili obecnej w parku niezbędnym jest dokonanie nowych nasadzeń i przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych na części drzewostanu

W zieleni osiedlowej prowadzona jest sukcesywnie wymiana topoli, sadzonych w latach 60-tych i 70-tych ubiegłego wieku, stanowiących często poważne zagrożenie dla ludzi i budynków. Na miejsce wycinanych drzew sadzone są jarzębiny, robinie i inne gatunki odpowiednie do tego typu lokalizacji. Uzupełniających dosadzeń wymaga także zieleń przyuliczna ; obumieranie drzew wynika tak z trudnych warunków wegetacji, jak i wieku oraz nieprawidłowej ingerencji człowieka.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki znajdują się także obszary i obiekty poddane różnym formom ochrony przyrody. Są to : rezerwat przyrody, pomniki przyrody, parki zabytkowe, obszary chronionego krajobrazu i użytki ekologiczne.

- Rezerwat Przyrody „Torfowisko Rąbień” o powierzchni 42,12 ha (ściśły, a na 5,5 ha częściowy), położony na gruntach wsi Rąbień AB, utworzony został 18 stycznia 1988 roku dla ochrony torfowiska wysokiego. Jest to jedyne w województwie łódzkim torfowisko wysokie (z rozległymi wyrobiskami potorfowymi). Szata roślinna rezerwatu jest bardzo bogata. Stwierdzono tu 13 zbiorowisk roślinnych, (w tym : szuwarowe, torfowiskowe, zaroślowe, łąkowe, leśne, ruderalne) i 7 gatunków roślin chronionych : rosiczka okrągłolistna, kukulka szerokolistna, bagno zwyczajne, kalina koralowa, kruszyna pospolita, porzeczka czarna i konwalia majowa. Bardzo ciekawa jest również fauna rezerwatu - jest on ostoją ptactwa wodno-błotnego (68 gat. ptaków), występują przedstawiciele płazów, gadów i ssaków.

- Pomniki przyrody to 31 drzew, rosnących na terenach wsi : Bełdów (24 szt.), Ruda Bugaj (3 szt), Sanie (2 szt), Chrośno (1 szt.) i Zgniłe Błoto (1 szt). Wśród drzew najwięcej jest dębów szypułkowych (20 szt.); są także wiązy (5 szt), lipy (2 szt), białodrzewy (2 szt.) oraz 1 kasztanowiec i 1 wierzbą białą. Potężne, widokowe drzewa stanowią dużą atrakcję przyrodniczą; wśród nich wyróżniają się dęby szypułkowe w Bełdowie o obwodach pni: powyżej 500 cm. (jeden z nich osiągnął 755 cm).

Wykaz pomników przyrody zawarty jest w załączniku nr 3.

- Parki zabytkowe stanowią otoczenie zabytkowych dworów i znajdują się w Bełdowie (ok.5,7 ha), Nakielnicy (1,5 ha) i Zgniłym Błocie (0,7 ha). Drzewostan parków jest okazały i różnorodny. Jednakże jedynie park w Nakielnicy zachowany jest w dobrym stanie; pozostałe wymagają przeprowadzenia poważnych zabiegów pielęgnacyjnych.

- Obszarem chronionego krajobrazu objęte są znaczne części gminy leżące w jej północno-wschodniej, wschodniej i południowej części, ze względu na występujące wartości przyrodniczo - krajobrazowe (duże kompleksy leśne z zespołami wydm, doliny rzeczne, rzadkie zespoły roślinne itp). Warunki ochrony na tych obszarach zawarte są w Uchwale RN m.Łodzi nr XXVI z dnia 25.V. 1987 r.
- Użytki ekologiczne na terenie gminy Aleksandrów Łódzki to obszary, położone na gruntach lasów państwowych, uznane Rozporządzeniem Wojewody Łódzkiego nr 50/2001 z dnia 8. VIII.2001 r. : zbiorniki wodne o łącznej powierzchni 1,59 ha, z rozpoczętą naturalną sukcesją wtórną w Starym Adamowie i tereny podmokłe, okresowo zalewane, porośnięte roślinnością bagienną o łącznej powierzchni 1,75 ha w Starym Adamowie, Karolewie i Krzywcu.

3.2. Jakość oraz degradacja gleb

Wytworzenie się określonych typów gleb jest konsekwencją rzeźby, budowy geologicznej i stosunków wodnych.

Generalnie w gminie przeważają gleby brunatne wylugowane oraz czarne ziemie zdegradowane wytworzone z piasków różnej genezy i na różnych rodzajach podłoża. Mniejsze obszary zajmują gleby wytworzone z glin : bielcowe, brunatne i czarne ziemie. W dolinach i obniżeniach terenowych występują głównie mady i gleby murszowe oraz gleby mułowo-torfowe i torfy.

Według klas bonitacyjnych, gleby dominującej części terenu gminy Aleksandrów Łódzki należą w przewadze do słabych i bardzo słabych ; 43,1% ogólnej powierzchni gruntów ornych gminy stanowią grunty V klasy bonitacyjnej, a 21,4% - klasy VI. Gleby dobre (III i IV klasa) zajmują 35,4% gruntów ornych i występują w większych kompleksach we wsiach Rąbień i Nakielnica oraz w mniejszych we wsiach : Księstwo, Brużyczka Mała, dawna Brużycza Wielka i Ruda Bugaj. Gorsze gleby, V klasy bonitacyjnej, zajmują większe kompleksy we wsiach : Jastrzębie Górne, Księstwo, Rąbień, Ruda Bugaj, Sanie, Sobień i Zgniłe Błoto, a najslabsze, VI klasy bonitacyjnej, występują we wsiach : Stary Adamów, Ruda Bugaj, Wola Grzymkowa i Słowak.

Gleby gminy Aleksandrów Łódzki są silnie i bardzo silnie zakwaszone i wymagają wapnowania. Przyczynami zakwaszenia gleb, obok procesów naturalnych, powodujących ubytki wapna z gleb, jest przemysł i motoryzacja które emitują dwutlenek siarki i tlenki azotu. Zakwaszenie gleb prowadzi do ich degradacji, ze względu na nieprzyswajanie i wymywanie do wód składników mineralnych (w tym składników stosowanych nawozów. Obniżenie w glebie podstawowych składników pokarmowych roślin (fosfor, potas, magnez) powoduje ich brak w produktach żywnościowych dla ludzi i paszach dla zwierząt, wyrosłych na tej glebie oraz zwiększa przyswajalność przez rośliny większości metali ciężkich.

W roku 2001 Stacja Chemiczno-Rolnicza w Łodzi pobrała z terenu gminy Aleksandrów Łódzki do badań i wykonała analizę 975 prób glebowych, oznaczając jej pH. Jedynie 26 badanych próbek wskazało na zbędność wapnowania gleb (pH od 5,7-7,2). W pozostałych przypadkach, w zależności od wartości pH (od 3,8 do 5,6) wapnowanie uznano za konieczne, potrzebne lub wskazane.

3.3. Zasoby surowców mineralnych

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki znajdują się trzy udokumentowane, eksploatowane w oparciu o posiadane koncesje, złoża surowców mineralnych.

Są to następujące złoża kruszywa naturalnego (piasku):

1. „KAROLEW II” - dz. nr 53, położona w miejscowości Karolew (właściciel Jan Ziental), pow. obszaru górniczego - 14.025 m², wielkość zasobów - 120 tys. ton,
2. „KAROLEW III” - dz. nr 52, położona w miejscowości Karolew (właściciel : Bogdan Płóciennik), pow. obszaru górniczego - 15.573 m², wielkość zasobów - 94,75 tys. ton,
3. „CIĘŻKÓW” - dz. nr 9 w miejscowości Ciężków (właściciel Adam Siczek), pow. obszaru górniczego 37.436 m², wielkość zasobów - 294,40tys. ton.

Na obszarze wsi Karolew znajduje się także udokumentowane złoża piasku i piasku ze żwirem (o zasobach, wg stanu na 3LXII. 1997 r. - 782 tys. ton), eksploatowane do połowy lat 90-tych przez Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Łodzi. W projekcie zagospodarowania likwidowanej kopalni przewidziano docelowo leśny kierunek rekultywacji.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje dla Karolewa wydobywanie kopaliny tylko w granicach obszaru górniczego, a po wyeksploatowaniu ustala rekultywację terenu i usługi agroturystyczne.

Na terenie gminy udokumentowane i nieeksploatowane jest także : złoża piasków kwarcowych „RĄBIEN” o zasobach 100 tys. m³ oraz złoża glin zwałowych „ADAMÓW, o zasobach 1.714 tys. m³.

Eksploatacja surowców mineralnych jest poważną ingerencją w środowisko. Zmieniając formy morfologiczne, powoduje dalsze zagrożenie, takie jak zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, degradację szaty roślinnej itp.

Występujące niewielkie, nielegalne kopalnie stanowią dodatkowo groźbę wykorzystania wyrobisk na lokalizację tzw. „dzikich wysypisk” śmieci.

Ważnym działaniem gminy jest niedopuszczenie do nielegalnego wydobywania kopalin oraz ustalenie właściwego kierunku rekultywacji w projektach zagospodarowania wyeksploatowanych terenów.

3.4. Powietrze atmosferyczne

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Aleksandrów Łódzki są :
emitery osiedlowych i lokalnych kotłowni węglowych (emisja produktów energetycznego spalania paliw) - paleniska domowe

emitery zakładów przemysłowych (emisja gazów i pyłów z procesów technologicznych)
komunikacja.

Kotłowniami węglowymi o największej mocy są : Kotłownia Osiedlowa Zakładu Gospodarki Ciepłej „PGKiM” w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Pabianicka 25 i „Ciepłownia” Sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Piotrkowska 10/12, dostarczające ciepła do większości osiedli mieszkaniowych oraz niektórych jednostek administracyjnych. Obie wyposażone są w wysokie emitery (65 m i 75 m) oraz urządzenia do redukcji zanieczyszczeń (cyklony, multicyklony osiowe). Zakłady posiadają decyzje o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do atmosfery (Ciepłownia przekroczyła w 2000 r. ustalone w decyzji poziomy emisji SO₂ i CO)■

Duże zagrożenie dla czystości powietrza stanowią indywidualne kotłownie węglowe o niewielkiej mocy, służące do ogrzewania budynków mieszkalnych, zakładów produkcyjno - usługowych oraz jednostek organizacyjnych. Zwykle nie posiadają one żadnych urządzeń ochronnych, ograniczających emisję zanieczyszczeń. Niezbyt wysokie emitery oraz stosowanie węgla złej jakości sprzyjają występowaniu tzw. „niskiej emisji”, uciążliwej przede wszystkim dla najbliższego otoczenia kotłowni. Dotyczy to również w dużym stopniu palenisk domowych, w których niejednokrotnie spalane są różnorodne odpady, w tym odpady z tworzyw sztucznych, pochodzące z licznych zakładów dziewiarskich i krawieckich, zlokalizowanych na terenie gminy.

Przechodzące do atmosfery, toksyczne produkty termicznego rozkładu tworzyw sztucznych, stanowią zagrożenie dla zdrowia mieszkańców w pobliżu osób. Jest to bardzo poważny problem gminy, szczególnie gdy dotyczy zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Dla poprawy czystości powietrza, na terenie gminy Aleksandrów Łódzki prowadzi się systematyczne wymiany kotłowni węglowych na gazowe i olejowe bądź likwidację tych kotłowni i podłączanie obiektów do dużych kotłowni osiedlowych.

Wykaz niektórych budynków, w których w ciągu ostatnich dziesięciu lat nastąpiła likwidacja kotłowni węglowych, przedstawia tabela.

Likwidacja lokalnych kotłowni węglowych w budynkach w latach 1994-2004

Przeznaczenie budynku	Nowy sposób ogrzewania budynku
Urząd Gminy	Kotłownia gazowa
Przedszkole nr1	Kotłownia Osiedlowa „PGKiM”
Szkoła Podstawowa nr 3	Kotłownia Osiedlowa „PGKiM”
Szkoła Podstawowa nr 4	„Ciepłownia” s.c.
Szkoła Podstawowa w Bełdowie	Kotłownia olejowa
Bloki mieszkalne (3) ,u! Al Wyzwolenia	„Ciepłownia” s.c.

Podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy Aleksandrów Łódzki jest hałas komunikacji drogowej. Szczególnie dużą uciążliwość stwarza droga krajowa nr 72 relacji Łódź-Aleksandrów Łódzki-Poddębice, oraz droga krajowa nr 71 relacji Zgierz- Aleksandrów Łódzki-Konstantynów Łódzki.

Brak jest badań monitoringowych hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Aleksandrów Łódzki. Szacunkowe wyliczenia dla 1999 roku, dokonane na podstawie pomiaru potoków samochodów, przeprowadzonych przez Transprojekt Warszawa w 1995 roku wskazywały, że przekroczenia hałasu na drogach krajowych w gminie wynosiły 7 - 14 dB w porze dziennej i 17 - 24 dB w porze nocnej. Ze względu na zwiększenie powszechności transportu drogowego na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, z całą pewnością można stwierdzić, że w chwili obecnej warunki akustyczne uległy istotnemu pogorszeniu

Na uciążliwość hałasową narażone są najbardziej budynki stojące w pierwszej linii zabudowy od drogi. Stanowią one swoiste ekrany akustyczne dla zabudowy w głębi działek.

Prowadzona na terenie gminy działalność przemysłowo-usługowa nie stanowi istotnego zagrożenia hałasowego. Decyzje w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu przenikającego do środowiska posiadają jedynie dwa podmioty gospodarcze : „LEGS” Sp. z o.o. i PPHU „MARKPOL”.

W 2003 roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska stwierdził przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu przez zakład spółki „Legs”. Przekroczenie to nie stwarza jednak istotnej uciążliwości ze względu na usytuowanie zakładu na terenach oddległych od budynków mieszkalnych.

3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące to promieniowanie o energii nie powodującej jonizacji cząstek materii. Promieniowanie to występuje w środowisku w związku z obecnością systemów przesyłowych energii elektrycznej, stacji radiowo - telewizyjnych, telefonii komórkowej oraz urządzeń diagnostycznych, terapeutycznych, przemysłowych i użytku domowego.

Rodzaj i sposób oddziaływania promieniowania niejonizującego na organizmy żywe zależy od częstotliwości i mocy źródła.

Przyjmuje się, że ujemny wpływ na stan środowiska i ludzi mają głównie urządzenia emitujące fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal i mikrofal.

W ogólnodostępnym środowisku społeczeństwo ma styczność ze źródłami pól elektromagnetycznych dużej częstotliwości o znaczących wartościach natężenia w przypadku masztów antenowych dużych stacji radiowych i telewizyjnych (częstotliwość od 0,1 do 300 MHz) oraz urządzeń telefonii komórkowej i łączności satelitarnej (częstotliwość od 300 MHz do 300 GHz).

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki, oprócz źródeł niskiej częstotliwości (infrastruktura elektroenergetyczna), występują także sztuczne źródła emisji pól elektromagnetycznych, głównie w postaci stacji bazowych telefonii komórkowej. Urządzenia nadawczo - odbiorcze stacji z zespołem anten montowane są na masztach o dużej wysokości. Zasięg występowania obszaru, gdzie gęstość strumienia energii przekracza $0,1 \text{ W/m}^2$ (wartość dopuszczalna przez przepisy polskie) wynosi w praktyce kilka do kilkunastu metrów od osi anteny i znajduje się poza miejscem przebywania ludzi.

Wykaz Stacji Bazowych Telefonii Komórkowych, emitujących pole elektromagnetyczne na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zawiera tabela.

Wykaz Stacji Bazowych Telefonii Komórkowych

<u>L.p.</u>	<u>Lokalizacja</u>	<u>Operator</u>	<u>Typ (moc) anten</u>	<u>Wysokość</u>
<u>zawieszenia (m)</u>				
1.	Aleksandrów Łódzki, ul. 11 Listopada 9 CENTERTEL (+POLKOMTEL)	3 x K 742 264 (35 m); 2 radiolinie : 1x HE-220 (33); 1xVHLP1-220 (32,4 m); 3 x 732 967 (27 m); 3 radiolinie 3 x YHLP2-220 (30 m)		
2.	1 Prawęcice (dz. nr 172) i POLKOMTEL	3 x K 730 378 (44,3 m) 6 radiolinii : YHLP4-220 (3x49,5m; 3x42m)		
3.	Prawęcice (dz. nr 215/2 [^] 866 (49 m): 1 radiolinia YHLP2-142 (46 m)	CENTERTEL	6 x K 736	

Źródło : Starostwo Powiatowe w Zgierzu

3.7. Gospodarka wodno - ściekowa 3.7.1.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe reprezentują zarówno ciekі płynące, jak i wody stojące.

Obszar gminy należy do dwóch zlewni I rzędu : Wisty i Odry , a lokalnie do zlewni rzeki Ner (dopływ Warty), płynącej poza gminą na południu oraz rzeki Bzury, płynącej w centralnej i środkowo-północnej części gminy.

Południową część gminy (ok. 60% pow.terenu) odwadnia rzeka Bełdówka (dopływ Neru), północna część (ok.40%) - główna rzeka gminy : Bzura. Teren odwadniają też mniejsze ciekі: Sokołówka (dopływ Bzury), Lubczyzna, Kucinka oraz sieć strug i rowów, będących ich dopływami.

Większość cieków płynie generalnie, zgodnie z nachyleniem terenu, ku północnemu zachodowi i zachodowi. Najbardziej wykształcona jest dolina rzeki Bzury. W zachodniej części gminy ma charakter naturalny, z meandrami i odnogami, we wschodniej części ma charakter uregulowanego ciekі. Pozostałe ciekі nie wykształciły wyraźnych dolin, płyną w lekko wciętych obniżeniach.

Bzura poddawana jest stałemu monitoringowi czystości wód przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Z badań przeprowadzonych w 2002 roku w wyznaczonych punktach pomiarowych wynika, że Bzura ma charakter pozaklasowy na całym jej odcinku, przebiegającym przez województwo łódzkie, ale obserwuje się spadek ilości wskaźników zanieczyszczeń oraz ich poszczególne stężenia. . Wiąże się to z uruchamianiem oczyszczalni miejskich, odprowadzających do rzeki ścieki komunalne i przemysłowe.

Z terenu gminy Aleksandrów Łódzki do Bzury wprowadzane są ścieki miejskie oczyszczone w Oczyszczalni Ścieków w Rudzie Bugaj i Nakielnicy oraz nieoczyszczone ścieki komunalne z wylotu przy ulicy Ogrodowej, prowadzone rowem melioracyjnym R-Bz-65. Do Bzury docierają

także, za pośrednictwem rowów melioracyjnych ścieki z kilku wylotów kanalizacji deszczowej miasta, zlokalizowane przy ulicy Piotrkowskiej, Warszawskiej, Ogrodowej i Franciszkańskiej.

Ciek Lubczyna nie jest monitorowany. Na terenie gminy zanieczyszczany jest głównie ściekami sanitarnymi i przemysłowymi, podczyszczonymi w mechaniczno biologicznej oczyszczalni ścieków w Rąbieniu i nieoczyszczonymi ściekami przemysłowo - sanitarnymi Spółdzielni Pracy Chemików „Xenon” w Rąbieniu. Ścieki te przenoszone są do Lubczyny za pośrednictwem rowów melioracyjnych.

Powodem zanieczyszczenia rzek i innych wód powierzchniowych jest także nierozwiązana, przy wzroście zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę, gospodarka ściekowa oraz spływy powierzchniowe z pól nawozów sztucznych, głównie fosforanów

Najbardziej czystą spośród rzek, przepływających przez gminę jest Bełdówka. Na cieku tym utworzone zostały zbiorniki wodne zlokalizowane w Bełdowie i Zgnitym Błocie. Oprócz ważnej funkcji retencjonowania wód powierzchniowych, pełnią one również rolę obiektów gospodarczych (stawy hodowlane) i rekreacyjnych.

Zbiorniki wodne znajdujące się na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zajmują powierzchnię ogólną równą 205 ha.

Wykaz zbiorników wodnych zawiera załącznik nr 5.

Do wód powierzchniowych zaliczają się także wody płynące w rowach melioracyjnych. Długość rowów i cieków na terenie gminy wynosi 149 km.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych wynika najczęściej z nielegalnych podłączeń ścieków do urządzeń melioracyjnych, nieszczelnych szamb oraz ze spływów powierzchniowych z pól nawozów sztucznych.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie ma istotnego zagrożenia powodziowego. Jedynie przy gwałtownych bądź długotrwałych opadach zdarza się występowanie wód z niektórych rowów oraz zalewanie dolinek Bzury w północnej części terenu, gdzie nie ma siedzib ludzkich.

3.7.2. Wody podziemne

Na terenie gminy eksploatowane są wody podziemne z dwu poziomów wodonośnych : górnokredowego i czwartorzędowego.

Zdecydowana część gminy leży w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym wieku górnokredowego. Wody tego zbiornika sklasyfikowane zostały jako bardzo czyste; nadkłady warstw nieprzepuszczalnych stanowią doskonałą izolację dla wód. Jest to główny poziom wodonośny, ujmowany w gminie dla celów komunalnych i przemysłowych. Głębokość otworów studziennych tego poziomu jest zróżnicowana (80 - ok.300 m p.p.t.).

Użytkowany poziom wodonośny na terenie gminy stanowi również czwartorzędowe piętro wodonośne. Występuje tu zwykle jeden względnie ciągły poziom wodonośny związany z piaskami i żwirami fluwiogłacjalnymi, na głębokości 20 - 30 m p.p.t.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę miasta oraz większość wsi są trzy ujęcia górnokredowe w miejscowości Wola Grzymkowa (studnie o głębokości 180 m, 180 m i 151 m).

Czerpana z nich woda jest bardzo wysokiej jakości; jej uzdatnianie polega jedynie na odżelazianiu. Zużycie wody na potrzeby wodociągów miejskich wynosi ok. 4414 m³/dobę.

Wodociągi wiejskie zasilane są z ujęć w Prawęcicach (dwie studnie o głębokościach : 100,5m i 105 m), Bełdowie (głębokość 80 m) i Sobieniu (dwie studnie o głębokości po 71 m każda). Część wsi Krzywiec zasilana jest z ujęcia wody w Konstancynie Łódzkim.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku, na terenie gminy Aleksandrów Łódzki znajdowało się ok. 170 ujęć wód podziemnych, z których pobierana jest woda do celów publicznych i prywatnych. Żadne z ujęć nie ma ustanowionych stref ochrony sanitarnej.

Wykaz niektórych ujęć i ich wydajności zawiera załącznik nr 6.

3.7.3. Systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków

Według danych Urzędu, na terenie gminy Aleksandrów Łódzki na koniec 2003 roku, sieć wodociągowa liczyła 175,9 km (w tym w mieście 76,9 km). Stan zwodociągowania miasta wynosił 94,8 %, a terenów wiejskich - 84,2 %.

Ogólna długość kanalizacji sanitarnej w chwili obecnej wynosi 34 km, w tym kanalizacja miejska - 31,9 km .

Kanalizacja sanitarna w mieście obejmuje jedynie jego część centralną i wschodnią. Korzysta z niej ok. 10.840 mieszkańców. W roku 2000 rozpoczęto budowę kolektora sanitarnego, który odbierze ścieki z zachodniej części miasta (tzw. „kolektor zachodni”). Do końca 2003 roku zrealizowano dwa etapy tego przedsięwzięcia, wykonując 2,8 km sieci kanalizacyjnej i 1,5 km przykanalików, włączając 173 nieruchomości. Realizacja pozostałych dwóch etapów przewidziana jest na rok 2004.

Ścieki z kanalizacji sanitarnej miasta kierowane są do miejskiej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej we wsi Ruda Bugaj. Jest to nowoczesna, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia (typu MBNDC) o przepustowości 5000 m³/dobę, oddana do eksploatacji w 1998 roku. W chwili obecnej ilość oczyszczanych ścieków wynosi średnio 3000 m³/dobę. Wielkości ładunków zanieczyszczeń, odprowadzanych w oczyszczonych ściekach do rzeki Bzury nie przekraczają wartości dopuszczalnych, określonych w pozwoleniu wodnoprawnym.

Tereny wiejskie, mimo wysokiego zwodociągowania, nie mają praktycznie kanalizacji sanitarnej (oprócz terenu byłego POM-u z pobliskimi budynkami w Rąbieniu i osiedla domów mieszkalnych po PGR w Nakielnicy). Oczyszczanie ścieków w Rąbieniu odbywa się w starej, mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 55m³/dobę, a w Nakielnicy w zmodernizowanej w 2000 roku oczyszczalni mechaniczno-biologicznej o przepustowości 25 m³/dobę.

Ścieki z nieskanalizowanej części miasta oraz terenów wiejskich gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szambach), skąd okresowo wywożone są do oczyszczalni miejskiej. Opróżnianiem zbiorników i transportem nieczystości ciekłych do punktu zlewnego oczyszczalni zajmuje się 9 podmiotów, posiadających stosowne zezwolenia organu gminy na prowadzenie tej działalności.

Wykaz uprawnionych podmiotów zawiera załącznik nr 7.

W wielu przypadkach szamba są nieszczelne, lub podłączone do systemu drenarskiego, pobliskiego rowu lub kanalizacji deszczowej. Nieoczyszczone ścieki przedostają się do gruntu bądź wód płynących.

Gmina Aleksandrów Łódzki płaci podwyższone opłaty z tytułu zrzucanych do wód nieoczyszczonych ścieków bez pozwolenia wodnoprawnego , wprowadzanych do kanalizacji deszczowej, a następnie wylotem przy ul.Ogrodowej do rowu R-Bz-65, będącym lewym dopływem rzeki Bzury, oraz wychodzących z oczyszczalni w Rąbieniu do rowu R-13/1, będącego dopływem rzeki Lubczyny.

Problem zrzucania ścieków do rowu R-Bz-65 zostanie rozwiązany po oddaniu do eksploatacji budowanego „kolektora zachodniego”; oczyszczanie ścieków w Rąbieniu wymaga podjęcia działań inwestycyjnych, zmierzających do wymiany istniejącej oczyszczalni ścieków.

Od 1995 roku , na terenach nieskanalizowanych gminy, szczególnie na obszarach wsi o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji jest odległa w czasie jako nieopłacalna ekonomicznie, na działkach siedliskowych instalowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków. Drugi stopień oczyszczania ścieków odbywa się najczęściej poprzez rozsączanie w gruncie. Budowa tego typu oczyszczalni odbywa na gruntach, spełniających określone warunki hydrogeologiczne.

W końcu 2003 roku, na terenie gminy znajdowało się **111 oczyszczalni przydomowych.**

Rozmieszczenie tych obiektów w poszczególnych miejscowościach oraz rodzaj zastosowanego II stopnia oczyszczania przedstawia tabela.

**Wykaz oczyszczalni przydomowych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki
(stan na 31.Xn.2003 r.)**

Miejscowość Ilość oczysz- czalni Rodzaje drugiego
stopnia oczyszczania ścieków

1.	Krzywiec	42	23	11	8			
2.	Rąbień	15	15					
3.	Antoniew	14	13				1	
4.	Rąbień AB	12	12					
5.		Aleksand	rów Łód	zki	12	10		1
1								
6.	Wola Grzymkowa		9	8			1	
7.	Nakielnica	2	1					1
8.	Sobień	2	2					
9-	Stare Krasnodęby		2	2				
10.	Ruda Bugaj	1	1					

Źródło : Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki

3.8. Gospodarka odpadami

Zgodnie z definicją, zawartą w ustawie o odpadach, odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Biorąc pod uwagę stopień szkodliwości, odpady dzielą się na niebezpieczne i inne niż niebezpieczne.

Ze względu na źródła wytwarzania odpady można podzielić na dwie grupy :

- odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych..
- odpady przemysłowe - odpady powstające w wyniku działalności gospodarczej,

3.8.1 Odpady komunalne

Z terenu gminy Aleksandrów Łódzki wywożonych jest rocznie ok. 25.000 m³ odpadów komunalnych. Pochodzą one z ok. 10.600 gospodarstw domowych, a także zakładów usługowo-produkcyjnych, jednostek organizacyjnych oraz jednostek użyteczności publicznej.

Odpady komunalne odbierane są od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione do prowadzenia tej działalności, posiadające stosowne zezwolenie organu gminy. W chwili obecnej zezwolenie takie posiada 8 firm. Wykaz uprawnionych firm zawiera załącznik nr 8

Wszystkie firmy, w składanych wnioskach o zezwolenie na odbieranie odpadów, jako sposób zagospodarowania odpadów wskazywały ich umieszczanie na składowiskach.

Gmina Aleksandrów Łódzki nie dysponuje czynnym składowiskiem odpadów (wysypisko w Zgniłym Błocie zostało wyłączone z eksploatacji 31 XII.2000 roku i jest w początkowej fazie rekultywacji); zebrane gminne odpady komunalne wywożone są najczęściej na wysypiska poza teren województwa łódzkiego.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki, zorganizowaną selektywną zbiórką odpadów komunalnych objęte są jedynie butelki typu PET. W 2003 roku zebrano ok. 6,95 Mg tych opakowań. Odpady z tworzyw typu PET, gromadzone w 60 pojemnikach siatkowych (2,7 m³ każdy), rozmieszczonych na terenie miasta oraz niektórych wsi, odbierane są na koszt gminy przez jedną z firm wywozowych („SANATOR” s.c. w Rąbieniu) i kierowane do odzysku

Priorytetem w działaniach z zakresu gospodarki odpadami jest zorganizowanie zbiórki odpadów, będących surowcami wtórnymi (papier, szkło, złom metalowy, tworzywa sztuczne).

3.8.2. Odpady przemysłowe

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie ma dużych zakładów przemysłowych, wytwarzających różnorodne odpady przemysłowe. Najwięcej odpadów tej grupy powstaje w zakładach produkujących energię ciepłą (popioły i żużle z energetycznego spalania paliw), w miejskiej oczyszczalni ścieków (osady ściekowe, skratki) oraz licznych, choć niewielkich zakładów krawieckich i dziewiarskich produkujących rajstopy i skarpety (odpady syntetyczne i naturalne z produkcji i obróbki wyrobów). Szacunkowe ilości głównych rodzajów odpadów przemysłowych, powstających na terenie gminy w ciągu roku wynoszą:

- popioły i żużle	
- osady ściekowe s.m.)	1900 Mg (517 Mg 162
- odpady dziewiarskie	
3500 Mg	Mg

Popioły i żużle wykorzystywane są najczęściej do utwardzania lokalnych dróg gminnych.

Osady ściekowe z oczyszczalni, higienizowane według technologii opracowanej przez Akademię Rolniczą w Bydgoszczy, odbierane są przez rolników do wykorzystania jako nawozy w uprawie gruntów rolnych.

Część odpadów dziewiarskich przekazywana jest do firm, zajmujących się ich powtórным wykorzystaniem, jednakże większość tych odpadów trafia do strumienia odpadów komunalnych i składowana jest na wysypiskach. Wspomnianym już, przy omawianiu zanieczyszczenia powietrza, problemem wiążącym się z odpadami dziewiarskimi jest ich spalanie w lokalnych kotłowniach i paleniskach.

Przeciwdziałanie temu zjawisku jest jednym z ważniejszych zadań gminy z zakresu edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Odbiorem odpadów przemysłowych (w tym niebezpiecznych) od wytwórców i ich transportem do unieszkodliwienia bądź odzysku zajmuje się s.c. „SANATOR BIS” z siedzibą w Rąbieniu.

Odbiorem i transportem, a także przejściowym gromadzeniem odpadów przemysłowych przed przekazaniem ich do unieszkodliwienia bądź odzysku zajmuje się s.c. „POL-DAN-EKO” z siedzibą w Księżtowie.

Obie firmy posiadają stosowne zezwolenia Starosty Powiatu Zgierskiego na prowadzenie w/w działalności.

3.8.3. Odpady niebezpieczne

Największym wytwórcą odpadów niebezpiecznych na terenie gminy jest Spółdzielnia Pracy Chemików „Xenon” w Rąbieniu, produkujący ich rocznie ok. 10 Mg. Odpady przekazywane są do podmiotów, zajmujących się ich zagospodarowaniem.

Znaczącą rolę odgrywają też odpady medyczne, wytwarzane przez zakłady opieki zdrowotnej, lekarskie gabinety specjalistyczne, gabinety stomatologiczne w łącznej ilości ok. 1,5 Mg. Odpady medyczne przekazywane są do łódzkich szpitalnych spalarni odpadów.

Czekającym na szybkie rozwiązanie jest problem odpadów niebezpiecznych, znajdujących się wśród odpadów komunalnych z gospodarstw domowych i jednostek organizacyjnych. Są to między innymi : ogniwa i baterie, farby, lakiery zużyte oleje, przeterminowane leki, świetlówki, toksyczne środki ochrony roślin itp.

Dla wyodrębnienia tych odpadów ze strumienia odpadów komunalnych konieczne jest jak najszybsze zorganizowanie ich selektywnej zbiórki, poprzez tworzenie punktów odbiorczych w miejscach dogodnych dla mieszkańców (przy pojemnikach na śmieci, sklepach, aptekach itp.)

3.9. Poważne awarie przemysłowe

Poważne awarie przemysłowe w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska to awarie stwarzające poważne zagrożenia dla środowiska, mogące powstać w związku z prowadzeniem działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych, ich transportem lub nieprawidłowym pozbywaniem się.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki znajdują się dwa zakłady, w których może zdarzyć się poważna awaria przemysłowa. Są to : Spółdzielnia Pracy Chemików „Xenon” w Rąbieniu i „POL-DAN-EKO” s.c. w Księżtowie.

Żaden z tych zakładów nie figuruje w prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi grupie zakładów i obiektów o dużym ryzyku.

W SPCh „Xenon” prowadzona jest produkcja z udziałem niebezpiecznych surowców chemicznych (kwas solny, metanol, amoniak itp.) . Awaria może wystąpić w związku z ich nieprawidłowym magazynowaniem lub wadliwie prowadzonym procesie technologicznym. W wyniku awarii może dojść do skażenia gleby (rozlanie) lub gleby i powietrza (pożar, wybuch). Zagrożenie awarią w tym zakładzie nie jest wysokie ze względu na stosowanie substancji chemicznych o niskiej klasie niebezpieczeństwa, nieskomplikowane procesy technologiczne i niewielką produkcję (w ciągu ostatnich kilkunastu lat produkcja obniżyła się o ok. 80%).

Spółka cywilna „POL-DAN-EKO” zajmuje się pośrednictwem w zagospodarowaniu odpadów, w tym niebezpiecznych. Na terenie zakładu magazynowane są w znacznych ilościach odpady stałe i płynne. Zagrożenie dla środowiska może powstać w przypadku niewłaściwego ich magazynowania ; przy wycieku skażeniu może ulec ziemia i wody powierzchniowe (w pobliżu zakładu płynie rzeka Bzura), pożar może dodatkowo doprowadzić do zanieczyszczenia atmosfery (emisja gazów toksycznych).

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki mogą także wystąpić poważne awarie związane z działalnością stacji benzynowych (przechowywanie produktów naftowych) oraz transportem drogowym substancji niebezpiecznych.

Instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej, obowiązki organów administracji oraz prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie regulują przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska

3.10. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna społeczeństwa służy kształtowaniu i ochronie środowiska, a także wspomaganiu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Narodowy Program Edukacji Ekologicznej określa podmioty, odpowiedzialne za realizację zadań edukacyjnych, wskazując na konieczność opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej.

W chwili obecnej, na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie jest prowadzona zorganizowana, zaprogramowana w stosownym dokumencie edukacja ekologiczna mieszkańców. Działania z tego zakresu realizowane są jednostkowo, przede wszystkim przez szkoły podstawowe i ponadpodstawowe.

Treści ekologiczne przekazywane są dzieciom i młodzieży na różnych poziomach, w zależności od ich wieku poprzez nauczanie przedmiotów takich jak przyroda, czy biologia, nawiązywanie do tematyki środowiska naturalnego przy nauczaniu innych przedmiotów (chemia, fizyka, geografia), organizowanie wycieczek ekologiczno-turystycznych, tzw. „zielonych szkół”, prowadzenie konkursów, gier i zabaw o tematyce ekologicznej itp.

Edukację ekologiczną w szkołach i przedszkolach prowadzi także Nadleśnictwo Grotniki, organizując prelekcje i konkursy dotyczące ekosystemów leśnych.

Potwierdzeniem właściwego podejścia szkół do edukacji ekologicznej jest też organizowanie przedsięwzięć, w których dzieci i młodzież aktywnie uczestniczą w działaniach na rzecz środowiska. Należą do nich między innymi szkolne zbiórki makulatury czy puszek aluminiowych, oraz liczny udział w corocznych akcjach „Sprzątanie Świata”.

Edukacja ekologiczna dorosłej części mieszkańców prowadzona jest głównie poprzez udostępnianie informacji o środowisku oraz wskazywanie na obowiązki, wynikające z przepisów prawnych, przy zwykłym i szczególnym korzystaniu ze środowiska. Urząd Gminy umieszcza także okresowo w gazecie gminnej informacje o lokalnych zagrożeniach wynikających z nieprzestrzegania przepisów (wypalanie traw, spalanie odpadów z tworzyw sztucznych w paleniskach domowych, tworzenie dzikich wysypisk odpadów itp).

Należy przyznać, że dotychczasowa edukacja ekologiczna mieszkańców (szczególnie dorosłych) prowadzona jest w zbyt wąskim zakresie.

Wydaje się, że w chwili obecnej jednym z ważniejszych tematów edukacyjnych powinno być uświadomienie mieszkańcom gminy konieczności wprowadzenia szeroko zakrojonej selektywnej zbiórki odpadów, potrzeby większego poszanowania zieleni, ochrony ziemi i wód przed zanieczyszczeniem oraz racjonalnego korzystania ze wszystkich elementów środowiska naturalnego.

4. Priorytety ekologiczne

Zdiagnozowany w poprzedniej części opracowania aktualny stan środowiska wskazuje na konieczność podjęcia stosownych działań, zmierzających do jego naprawy.

Wielość potrzeb w tym zakresie powoduje, że należy dokonać wyboru najważniejszych dziedzin oraz kierunków i rodzaju działań proekologicznych.

Wyboru priorytetów ekologicznych dla gminy Aleksandrów Łódzki dokonano biorąc pod uwagę :

zgodność- z celami zawartymi w „II Polityce Ekologicznej Państwa” rozmiar zagrożeń dla środowiska i ludzi ponadlokalny wymiar przedsięwzięć-
wymogi ustawodawstwa krajowego i dyrektyw Unii Europejskiej - założenia Wojewódzkiego i Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.

Wykaz priorytetów zawiera tabela.

Priorytety ekologiczne Utrzymywanie i powiększanie zasobów zieleni			
L. D.	i Dziedzina	Kierunki działań	j Rodzaje działań
1	Ochrona krajobrazu i obszarów i zwiększanie ilości obiektów prawnie chronionych krajobrazu - wprowadzanie ochrony	zasobów przyrody	! Rozszerzanie - wyznaczanie pomnikowej drzew

pielęgnacja istniejących zasobów - tworzenie nowych terenów

Zwiększanie lesistości gminy - Przeznaczanie do zalesień(w planie zagospodarowania przestrzennego) gruntów o słabej bonitacji, przylegających do istniejących terenów leśnych

Ochrona atmosfery Zmniejszanie wielkości „niskiej emisji” energetycznej

- ograniczanie stosowania paliw stałych - termomodernizacja

edukacja ekologiczna

Zmniejszanie „niskiej emisji” komunikacyjnej

organizowanie sprawnej komunikacji zbiorowej - zmiany w ruchu ulicznym ■
budowa obwodnic edukacja ekologiczna (propagowanie proekologicznych środków
transportu _____

Wzrost wykorzystania energii odnawialnej Wspieranie
realizacji instalacji wykorzystujących energię słoneczną, wiatrową, wodną oraz
kotłowni na _____ biomasę

3. _____ Gospodarka wodno) - ściekowa _____

Poprawa stanu
czystości wód powierzchniowych - likwidacja nieorganizowanych zrzutów ścieków - rozbudowa
kanalizacji w mieście - budowa systemów kanalizacyjnych wsi i wiejskich oczyszczalni ścieków
Zwiększenie retencji wody Propagowanie
budowy nowych zbiorników wodnych
Racjonalizacja zużycia wody j - konserwacja i
modernizacja sieci wodociągowej - opomiarowywanie zużycia wody - edukacja
ekologiczna
Gospodarka odpadami Budowa systemu
gospodarki odpadami komunalnymi wyszczególnionych w Wykonywanie zadań
Planie Gospodarki Odpadami

odpadów - Rekultywacja nieczynnego wysypiska odpadów w
Zgniłym Błocie - Zapobieganie powstawaniu i likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci

5. Cele, zadania oraz kierunki działań proekologicznych

Jednym z celów Polityki Ekologicznej Państwa jest stworzenie warunków do realizacji ochrony środowiska.

Realizacja ochrony środowiska odbywa się poprzez wyznaczanie celów i zadań niezbędnych do wykonania w poszczególnych elementach składowych środowiska, zmierzających do likwidowania występujących zagrożeń, lub zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania.

Sformułowane w niniejszym opracowaniu cele, odnosząc się do uwarunkowań lokalnych, są zbieżne z głównymi celami strategicznymi Polityki Ekologicznej Państwa w poszczególnych elementach składowych środowiska.

Przyjęte do realizacji zadania i kierunki działań uwzględniają zapisy w dokumentach planistycznych gminy Aleksandrów Łódzki i nawiązują do ustaleń zawartych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego oraz Powiatu Zgierskiego.

5.1. Ochrona przyrody

Polityka Ekologiczna Państwa, jako główny cel w zakresie ochrony przyrody stawia zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego poprzez utrzymanie i przywrócenie do właściwego stanu różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zwiększenie powierzchni obszarów chronionych do poziomu 1/3 terytorium Polski.

Prawo ochrony środowiska oraz dyrektywy unijne wskazują na potrzebę utrzymania bioróżnorodności poprzez ochronę najcenniejszych siedlisk i gatunków flory i fauny, występujących na terenach poszczególnych państw. Państwa członkowskie zobowiązane są do wyznaczania obszarów chronionych, które będą tworzyć europejską sieć ekologiczną NATURA 2000.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie przewiduje się utworzenia w ramach europejskiego systemu ekologicznego Specjalnego Obszaru Ochrony. Zwiększenie zasięgu prawnej ochrony przyrody pozwoli jednak na zachowanie lokalnych walorów przyrodniczych i umożliwi włączenie się w krajową sieć ekologiczną EKONET - Polska. Do sieci tej postuluje się włączyć na terenie powiatu zgierskiego między innymi korytarz ekologiczny obejmujący dolinę Bzury.

Utrzymaniu i ochronie elementów krajobrazu rolniczego oraz zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk pomaturalnych służyć będzie, obowiązkowy dla krajów członkowskich Unii Europejskiej, program rolno - środowiskowy. Osiągnięciu zamierzeń programowych służyć będą płatne pakiety działań środowiskowych, realizowane przez rolników na terenie własnych gospodarstw.

W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych gminy Aleksandrów Łódzki, za najważniejsze cele uznaje się :

- 1) utrzymanie istniejących obszarów prawnie chronionych i rozszerzenie zasięgu prawnej ochrony przyrody**
- 2) utrzymanie i powiększanie zasobów zieleni miejskiej oraz obszarów leśnych**

Zadania, których realizacja w latach **2004 - 2006** spowoduje osiągnięcie powyższych celów obejmują:

- uznanie za pomniki przyrody dębów o szczególnych walorach przyrodniczych i widokowych (w Sobieniu i Woli Grzymkowej)
- wzmożony nadzór nad obszarem chronionego krajobrazu w Bełdowie (obszary wodno - leśne)
- rewitalizację parku miejskiego przy Placu Kościuszki i uzupełnianie nasadzeń drzew ulicznych
- ekologizację polityki rolnej (programy rolno - środowiskowe)

W perspektywie lat **2007 - 2010** za najważniejsze kierunki działań uznaje się ;

- wzmożony nadzór nad obszarami o bioróżnorodności przyrodniczej i krajobrazowej (w tym doliny Bzury i istniejących obszarów chronionych)
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych terenów zieleni
- intensyfikację edukacji ekologicznej w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej

5.2. Surowce mineralne

Najważniejszym celem w zakresie ochrony surowców mineralnych, określonym w Polityce Ekologicznej Państwa, jest **uzupełnienie zasad gospodarowania zasobami kopalin o zalecenia wynikające z potrzeby wdrażania rozwoju zrównoważonego.**

Tak sformułowany cel zakłada, że korzystanie z zasobów kopalin powinno opierać się na dokonaniu oceny opłacalności gospodarczej planowanego wydobycia kopalin w odniesieniu do kosztów i strat wynikających z nieodwracalnej degradacji środowiska przyrodniczego.

Ułatwieniem w dokonywaniu takiej oceny mogą być między innymi ograniczenia koncesjonowania wydobycia surowców mineralnych, wynikające z ustaleń gminnych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ważną rolą gminy jest także ustalanie odpowiednich kierunków rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych oraz likwidowanie nielegalnego wydobywania kopalin, będącego niekontrolowaną ingerencją w środowisko przyrodnicze.

5.3. Ochrona powietrza atmosferycznego

Notowana w ostatnich latach poprawa jakości powietrza w Polsce nie jest wystarczająca wobec wymogów norm Unii Europejskiej. Polityka Ekologiczna Państwa, jako główny cel w zakresie jakości powietrza stawia stałą poprawę stanu zanieczyszczenia powietrza.

Poprawa jakości powietrza na terenie gminy Aleksandrów Łódzki (głównie w mieście) także nie jest wystarczająca. Dlatego też, w zakresie poprawy stanu zanieczyszczenia powietrza, jako główne cele uznaje się .

- 1) dalszą poprawę jakości powietrza atmosferycznego**
- 2) osiągnięcie norm emisyjnych, wymaganych przez przepisy Unii Europejskiej**

Zadania, których realizacja w latach **2004 - 2006** spowoduje osiągnięcie powyższych celów obejmują:

- ograniczanie emisji energetycznej (propagowanie stosowania paliw ekologicznie czystych)
- obniżanie wielkości emisji komunikacyjnej (propagowanie proekologicznych środków transportu, zmiany w organizacji ruchu samochodów)
- działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza,

W perspektywie lat **2007 - 2010** za najważniejsze kierunki działań uznaje się :

- propagowanie racjonalizacji i oszczędności w zużyciu energii (termomodernizacja budynków)
- wspieranie działań na rzecz produkcji energii ze źródeł odnawialnych
- rozwijanie systemów komunikacyjnych konkurencyjnych dla komunikacji indywidualnej

- zmianę lokalizacji dróg tranzytowych (budowa obwodnic)

Dla poprawy jakości powietrza na terenie gminy Aleksandrów Łódzki należy ukierunkować działania przede wszystkim w stronę eliminacji tzw. „niskiej emisji”, pochodzącej z energetycznego spalania paliw oraz od transportu drogowego.

Zanieczyszczenie powietrza ze źródeł energetycznych związane jest z paleniskami domowymi i lokalnymi kotłowniami węglowymi, nie posiadającymi żadnych urządzeń ochronnych.

Zagrożeniem jest stosowanie słabej jakości węgla, zawierającego duże ilości siarki, a także spalanie odpadów pochodzących z gospodarstwa domowego oraz prowadzonej działalności gospodarczej (w tym tworzyw sztucznych zawierających związki chlorowcopochodne).

Dla ograniczania emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania do celów energetycznych, gmina zamierza promować działania, zmierzające do zastąpienia węgla innymi nośnikami energii, w tym produkcję energii ze źródeł odnawialnych (wierzba energetyczna, energetyka wiatrowa, wodna itp.) oraz przedsięwzięcia termomodernizacyjne, polegające na ocieplaniu budynków i wymianie okien, przyczyniające się do zmniejszenia ilości spalanych paliw.

Rozwiązaniu problemu niskiej emisji powinny sprzyjać także działania, zmierzające do wzrostu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Prawidłowo i systematycznie prowadzona edukacja ekologiczna, wskazująca na konieczność i sposoby oszczędzania energii oraz na zagrożenia, wynikające ze spalania w piecach domowych odpadów czy węgla złej jakości, powinna w zdecydowany sposób wpłynąć na poprawę stanu jakości powietrza.

Zmniejszaniu wielkości niskiej emisji komunikacyjnej sprzyjają : ograniczenie komunikacji indywidualnej (rozwój komunikacji zbiorowej), promocja proekologicznych środków transportu, zmiana organizacji ruchu ulicznego oraz prowadzenie edukacji ekologicznej. W przypadku dróg tranzytowych najbardziej efektywnym działaniem jest budowa obwodnic komunikacyjnych miast.

5.4. Hałas i promieniowanie niejonizujące

Nadrzędnym celem Polityki Ekologicznej Państwa w zakresie ochrony przed hałasem jest zmniejszenie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu (głównie komunikacyjnego).

Ochrona mieszkańców i środowiska przyrodniczego przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu może być realizowana poprzez podejmowanie działań, zmierzających do **utrzymania poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego, bądź zmniejszenia poziomu hałasu do co najmniej dopuszczalnego**, gdy nie jest on dotrzymany.

Największa uciążliwość hałasowa na terenie gminy Aleksandrów Łódzki, wynikająca z przekroczenia jego dopuszczalnego poziomu, związana jest z hałasem komunikacyjnym i występuje w mieście oraz przy trasach o dużym natężeniu ruchu (głównie przy krajowych drogach tranzyt o wych).

Wyeliminowanie tej uciążliwości jest możliwe w dłuższej perspektywie czasowej (sięgającej 2010 roku) przede wszystkim przez zmianę układów drogowych (budowa obwodnicy Aleksandrowa Łódzkiego), tworzenie ekranów akustycznych oraz eliminowanie z ruchu pojazdów o ponadnormatywnym poziomie hałasu.

Dla realizacji tych przedsięwzięć niezbędne jest wyznaczenie (w latach 2004 -2006), poprzez badania monitoringowe, głównych obszarów gminy zagrożonych hałasem, dla których realizowane byłyby działania naprawcze.

Przeciwdziałanie hałasowi pochodzącemu z zakładów przemysłowych i innych obiektów powinno odbywać się poprzez ich odpowiednią lokalizację (zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego gminy) oraz systematyczną kontrolę poziomu emitowanego hałasu.

W odniesieniu do **ochrony przed promieniowaniem niejonizującym**, Polityka Ekologiczna Państwa jako główny cel stawia **pełne wdrożenie przepisów ochrony środowiska, dotyczących tego problemu oraz stworzenie struktur, monitorujących emisję promieniowania.**

Rolą samorządu gminnego w perspektywie najbliższych lat jest przestrzeganie obowiązujących obecnie przepisów z zakresu ochrony przed promieniowaniem niejonizującym, szczególnie na etapie lokalizacji inwestycji związanych z emisją tego typu promieniowania.

5.5. Ochrona wód

Nadrzędnym celem Polityki Ekologicznej Państwa w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego (jakościowego i ilościowego) wód, poprzez podejmowanie działań ochronnych i racjonalne korzystanie z zasobów wodnych.

Za główne cele w zakresie ochrony wód na terenie gminy Aleksandrów Łódzki uznaje się :

- 1) poprawę jakości wód powierzchniowych**
- 2) utrzymanie czystości zasobów wód podziemnych**
- 3) zwiększenie zasobów wodnych gminy**

Diagnoza stanu środowiska gminy Aleksandrów Łódzki wskazuje, że najważniejszym zadaniem w zakresie ochrony wód jest przeciwdziałanie zanieczyszczaniu wód powierzchniowych . Realizacji tego zadania podporządkowana jest większość planowanych działań.

Głównym przedsięwzięciem powinna być rozbudowa kanalizacji sanitarnej, gwarantująca objęcie jej działaniem wszystkich mieszkańców miasta do 2010 roku (obowiązek wynikający z zapisów ustawy Prawo wodne) oraz rozwiązanie gospodarki ściekowej obszarów wiejskich (obowiązek wynikający z ustawodawstwa polskiego i unijnego). Pełne skanalizowanie miasta pozwoli na likwidację wylotów nieoczyszczonych ścieków komunalnych do rowu R-Bz-65 (docelowo do Bzury).

Dla zlikwidowania wylotu do rowu nieoczyszczonych ścieków przemysłowo-komunalnych z zakładu produkcyjnego „Xenon” w Rąbieniu niezbędna jest budowa zakładowej oczyszczalni, bądź przejście tych ścieków przez GOŚ w Łodzi.

Gospodarka ściekowa na terenach wiejskich gminy wymaga pilnego rozwiązania ze względu na wysokie (84,2 %) zwodociągowanie gospodarstw przy jednoczesnym braku urządzeń kanalizacyjnych. Ścieki gromadzone są niejednokrotnie w nieuszczelnionych szambach, bądź kierowane bez oczyszczenia do wód lub ziemi. Taki stan rzeczy, wspomagany wpływem

zanieczyszczeń wynikających z niewłaściwego stosowania nawozów mineralnych, organicznych i środków ochrony roślin, sprzyja zanieczyszczeniu wód powierzchniowych płynących i stojących.

Dużą rolę w przeciwdziałaniu powyższym zagrożeniom może spełniać także właściwie prowadzona edukacja ekologiczna. Powinna być prowadzona na wielu poziomach i obejmować wszelkie zagadnienia z zakresu ochrony wód a także uzmysławiać konieczność oszczędnego korzystania z zasobów wodnych, ze względu na ich ograniczone ilości.

Działaniem służącym racjonalnemu korzystaniu z wód podziemnych jest także modernizacja sieci wodociągowej, w celu zminimalizowania strat wody oraz obowiązkowe instalowanie wodomierzy u indywidualnych odbiorców.

Niemale znaczenie dla gospodarki wodnej na terenie gminy ma zwiększanie retencji wody, zwłaszcza w jej północnej i centralnej części, choć należy podkreślić, że w ostatnich latach obserwuje się budowę nowych zbiorników wodnych (o charakterze rekreacyjnym bądź gospodarczym).

Nie wymaga także podjęcia istotnych, pilnych rozwiązań ochrona wód podziemnych ; ważne jest jednak podejmowanie działań nie dopuszczających do pogorszenia stanu istniejącego.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy wiąże się głównie z brakiem możliwości odbioru okresowych, nadmiernych wód opadowych. W tej sprawie ważnym jest prowadzenie systematycznych konserwacji urządzeń melioracyjnych, usprawniających spływy wód.

Zadania, których realizacja w latach **2004 - 2006** spowoduje osiągnięcie założonych celów obejmują:

- zakończenie budowy kanalizacji sanitarnej (III i IV etap budowy tzw. kolektora zachodniego) w Aleksandrowie Łódzkim (likwidacja niezorganizowanego wylotu ścieków do rowu R-Bz-65)
- budowę kanalizacji sanitarnej dla osiedla „Poniatowskiego” w Aleksandrowie Łódzkim
- budowę nowej oczyszczalni ścieków w Rąbieniu (istniejąca oczyszczalnia nie spełnia wymogów właściwego oczyszczania odbieranych ścieków)
- likwidację nieszczelnych szamb i ich nielegalnych podłączeń do wód powierzchniowych lub urządzeń melioracyjnych
- propagowanie budowy nowych zbiorników wodnych
- edukację ekologiczną w zakresie ochrony wód i racjonalnego korzystania z ich zasobów,

W perspektywie lat **2007 - 2010** za najważniejsze kierunki działań uznaje się :

- wyegzekwowanie likwidacji wylotu nieoczyszczonych ścieków z zakładu produkcyjnego SPCh „Xenon” w Rąbieniu
- rozbudowę kanalizacji miejskiej (kanalizacja sanitarna południowo-zachodniej części miasta)
- rozwiązywanie gospodarki ściekowej na wsiach : budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków we wsiach o zwartej zabudowie i oczyszczalni przydomowych na terenach o zabudowie rozproszonej
- działania na rzecz racjonalnego i oszczędnego korzystania z wody

5.6. Gospodarka odpadami

Cele i działania w zakresie gospodarki odpadami przedstawiono w odrębnym opracowaniu pt. „Plan gospodarki odpadami dla gminy Aleksandrów Łódzki”, stanowiącym integralną część niniejszego dokumentu.

5.7. Edukacja ekologiczna

Polityka ekologiczna państwa nie może być realizowana bez udziału społeczeństwa.

Warunkiem społecznego udziału w urzeczywistnianiu celów ekologicznych jest odpowiednia edukacja ekologiczna, zapewnienie powszechnego dostępu do informacji oraz umożliwienie społeczeństwu wpływu na podejmowane decyzje z zakresu ochrony środowiska.

Dla realizacji edukacji ekologicznej, podnoszącej świadomość ekologiczną wszystkich grup społeczeństwa, na terenie gminy Aleksandrów Łódzki przewiduje się :

- opracowanie gminnego programu edukacji ekologicznej
- podejmowanie problematyki ochrony środowiska w lokalnych mediach (gazeta samorządowa, strona internetowa gminy)
- informowanie o prowadzonych akcjach i imprezach o tematyce ekologicznej (plakaty, ulotki, gazeta)
- prowadzenie szeroko zakrojonej edukacji ekologicznej na wszystkich poziomach nauczania szkolnego i przedszkolnego
- organizowanie szkoleń, konferencji i prelekcji z zakresu ochrony środowiska terenów rolnych (ochrona przed zanieczyszczeniem wód i ziemi, programy rolno-środowiskowe, agroturystyka, produkcja zdrowej żywności itp.)
- motywowanie szkół, organizacji, podmiotów gospodarczych i innych instytucji do prowadzenia działań na rzecz środowiska (konkursy, nagrody)
- udostępnianie społeczeństwu posiadanych informacji o stanie środowiska na terenie gminy i wskazywanie na inne źródła informacji

Edukacja ekologiczna prowadzona jest przez różne podmioty i w sposób zależny od ich charakteru oraz możliwości.

Bardzo ważną rolę w upowszechnianiu wiedzy ekologicznej odgrywają szkoły, prowadzące edukację w ramach realizacji programów nauczania przedmiotowego oraz poprzez organizowanie olimpiad, konkursów, akcji i imprez ekologicznych, a także zajęć terenowych (wycieczki, plenery, „zielone szkoły” itp).

Spośród organizacji pozaszkolnych, zajmujących się edukacją ekologiczną na terenie gminy Aleksandrów Łódzki wymienić należy Koło Ligi Ochrony Przyrody, inicjujące część przedsięwzięć proekologicznych oraz Przedsiębiorstwo Turystyczne ABK, prowadzące działalność między innymi w zakresie promowania środowiska przyrodniczego gminy.

Do zadań samorządu gminnego należy przede wszystkim część edukacji, polegająca na udostępnianiu posiadanych informacji o stanie środowiska gminy, informowanie o najważniejszych problemach z zakresu ochrony środowiska i proponowanych sposobach ich rozwiązania oraz wspieranie i koordynacja wszelkich działań zmierzających do zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zarządzanie realizacją Programu ochrony środowiska

6.1. Zasady ogólne

Zarządzanie Programem ochrony środowiska powinno być realizowane przez administrację samorządową zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska.

Kompetencje organów samorządowych wynikają z umocowań ustawowych, zaś podmioty gospodarcze są prawnie zobligowane do zarządzania środowiskiem głównie w części dotyczącej dotrzymywania wymagań określonych przez przepisy ochrony środowiska.

6.2. Instrumenty realizacji Programu ochrony środowiska

Do zarządzania środowiskiem służą następujące instrumenty :

- instrumenty prawne
- instrumenty finansowe
- instrumenty społeczne i naukowo-techniczne

6.2.1. Instrumenty prawne

Podstawowymi instrumentami prawnymi są :

- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Plan gospodarki odpadami
 - Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych
 - Plan zaopatrzenia w energię ciepłą
- Uchwała o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, oraz uprawnienia ustawowe do :
- * tworzenia niektórych elementów prawnej ochrony przyrody
 - * tworzenia systemów gospodarki odpadami komunalnymi
 - * naliczania i pobierania opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów

6.2.2. Instrumenty finansowe

Do bezpośrednich, stosowanych na bieżąco instrumentów finansowych należą opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjne kary pieniężne za spowodowanie strat w środowisku.

Na konto Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej **wpływa 100 %** wpłat z tytułu opłat i kar za wycinanie drzew lub krzewów oraz od **20 do 60%** wpłat z tytułu pozostałych opłat za korzystanie ze środowiska.

Dla wspierania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska najistotniejsze są kredyty i dotacje z krajowych funduszy ekologicznych oraz środki z funduszy europejskich.

Fundusze ekologiczne pochodzą z dystrybucji wpływów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska, znajdujących się na kontach Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Obecnie obserwuje się systematyczny spadek wpływów, spowodowany tak likwidacją zakładów , jak i intensyfikacją działań ochronnych.

Fundusze Unii Europejskiej przewidują refundację części poniesionych nakładów finansowych. Wnioskujący o dofinansowanie z tych funduszy musi posiadać środki własne na nierefundowaną część przedsięwzięcia oraz sfinansowanie pozostałej części na czas refundacji. Środki te mogą pochodzić z budżetu gminy lub z innych niezależnych źródeł finansowania.

Środki unijne można pozyskiwać z : Funduszu Spójności Funduszy strukturalnych.

W ramach Funduszu Spójności realizowane są projekty o wartości powyżej **10 min** euro, wybierane z punktu widzenia efektu w zakresie ochrony środowiska, z preferencją dla największych aglomeracji.

Źródłem finansowania polityki strukturalnej są cztery fundusze strukturalne :

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF)
- Europejski Fundusz Społeczny (ESF)
- Sekcja Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EAGGF)
- Finansowy Instrument Sterowania Rybołówstwem (FIFG)

Instrumentami do pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych są Programy krajowe (94 % środków) i Inicjatywy Wspólnotowe (6 % środków).

W przypadku inwestycji, realizowanych przez gminę Aleksandrów Łódzki, istotną rolę może odegrać Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), wspierający przede wszystkim komunalne inwestycje z zakresu ochrony środowiska, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania nie kwalifikują się do finansowania z Funduszu Spójności.

6.2.3. Instrumenty społeczne i naukowo techniczne

Ekologiczna efektywność Programu ochrony środowiska w znacznej mierze zależy od zgody społecznej na jego realizację oraz od aktywnego udziału społeczeństwa i współpracy różnych grup społecznych. Ważną rolę odgrywają tu narzędzia kształtujące współdziałanie i partnerstwo, takie jak : konsultacje społeczne, kampanie edukacyjne oraz dostępność do informacji o środowisku, a także instrumenty rynkowe włączone w realizację zrównoważonego rozwoju (w tym : kryteria ekologiczne w procedurach przetargowych, regulacje cenowe, ekologiczne oceny inwestycji z udziałem społeczeństwa) Instrumenty naukowo - techniczne mogą służyć realizacji ochrony środowiska głównie przez śledzenie wyników badań naukowych i programów badawczych oraz wykorzystywanie elektronicznych baz danych o środowisku.

7. Realizacja głównych zamierzeń inwestycyjnych Programu ochrony środowiska

**Harmonogram rzeczowo - finansowy przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody,
gospodarki wodno- ściekowej i gospodarki odpadami do realizacji
w latach 2004 - 2006**

L.p	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość zadania
Źródła finansowania		
	Środki własne gminy	krajowe
fundusze ekologiczne Fundusze Unii Europejskiej		
i.	Rewitalizacja parku miękkiego	200.000J 150.000 50.000
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej miasta: zachodniego"	tli i IV etap budowy „kolektora 4.255.000 4.255.000 -

3. j Budowa oczyszczalni ścieków w Rąbieniu

500.000

550.000

4. j Budowa kanalizacji sanitarnej w osiedlu „Poniatowskiego"

2.000.000

500.000

500.000

1.000.000

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadowy

100.000

100.000

**Wykaz ważniejszych aktów prawnych regulujących zagadnienia
związane ze środowiskiem i jego ochroną**

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz.483, z późn. zm.)
2. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 listopada 1994 r w sprawie polityki ekologicznej państwa (M.P. Nr 59, poz. 510)
3. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 stycznia 1995 r. w sprawie polityki zrównoważonego rozwoju (M.P. Nr 4, poz..47)
4. Uchwała sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” (M.P. Nr 33, poz. 433)
5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz.627, z późniejszymi zmianami)
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z późniejszymi zmianami)
7. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085, z późniejszymi zmianami)
8. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz.622, z późniejszymi zmianami)
9. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz.1229, z późniejszymi zmianami)
10. Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity : Dz.U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, z późniejszymi zmianami)
11. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity : Dz.U. z 2000 r. Nr 56, poz.679, z późniejszymi zmianami)
12. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz.78 z późniejszymi zmianami)
13. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z późniejszymi zmianami)
14. Ustawa z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1398 z późniejszymi zmianami)
15. Ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991)
16. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002)
17. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tekst jednolity : Dz.U. z 2002r. Nr 42, poz.372, z późniejszymi zmianami)
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz.U. Nr 140, poz. 1585)

19. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 66, poz.436)
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 179, poz. 1490)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz.U. Nr 100, poz. 920)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. Nr 87, poz.796)
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz.U. Nr 115, poz. 1003)
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia w sprawie wartości progowych poziomów hałasu (Dz.U. Nr 8, poz. 81)
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206)
26. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (Dz.U. Nr 37, poz. 339)
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U. Nr 134, poz. 1140, z późniejszymi zmianami)
28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, niebędącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby (Dz.U. Nr 74, poz.686)
29. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz.U. Nr 191, poz. 1595)
30. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz. 1858)
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 212, poz. 1799)
32. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, utworzenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne (Dz.U. Nr 232, poz. 1953)
33. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz.U. Nr 106, poz. 1167)
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz.U. Nr 130, poz.1456)
35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz.U. Nr 92, poz. 1029)

36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U. Nr 134, poz. 1140)
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359)
38. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.)
39. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity : Dz.U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.)
40. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity : Dz.U. z 2003r. Nr 153, poz. 1504, z późniejszymi zmianami)

Wykaz sołectw gminy Aleksandrów Łódzki

1. Beldów
2. Beldów Krzywa Wieś
3. Brużycza Kolonia
4. Brużyczka Mała
5. Chrośno
6. Ciężków
7. Jastrzębie Górne
8. Krzywi ec
9. Księstwo
10. Nakielnica ze wsią Karolew
11. Nowe Krasnodęby
12. Stare Krasnodęby
13. Nowy i Stary Adamów
14. Prawęcice
15. Rąbień ze wsią Antoniew
16. Rąbień AB
17. Ruda Bugaj ze wsią Łobódź
18. Sanie
19. Słowak
20. Sobień
21. Wola Grzymkowa ze wsiami Placydów, Izabelin, Grunwald i Budy Wolskie
22. Zgniłe Błoto

Sołectwa miejskie :

23. Brużycza Wielka (ul. Brużycza, Ludowa i przyległe)
24. Franin (ul. Franin, Piotrkowska, Olbrachta i przyległe)
25. Szatonia (ul. Wojska Polskiego, Łomnik, Szatonia)
26. Wierzbno (ul. Wierzbińska i przyległe)

do Programu Ochrony Środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki

**Pomniki przyrody na terenie gminy
Aleksandrów Łódzki (stan na 31.XII.2003 r.)**

L.p.	Rodzaj drzewa	Obwód pnia (cm)	Lokalizacja
1.	białodrzew	590	Bełdów - park wiejski przed dworkiem, po lewej stronie alei wyjazdowej
2.	białodrzew	495	Bełdów - park wiejski (za dworkiem)
3.	dąb szypułkowy	516	Bełdów - w drodze do Dzierżanowa, po lewej stronie drogi, w odl. ok. 150 m od drogi, za blokami PGR
4.	dąb szypułkowy	590	Bełdów - okolice parku wiejskiego, przy kanale
5.	dąb szypułkowy	425	Bełdów - po prawej stronie drogi od kościoła w kier. zach. naprzeciw nr 68
6.	dąb szypułkowy	755	Bełdów 83 - gospodarstwo przy drodze do
7.	dąb szypułkowy	570	Malanowa (dawnej Bełdówek 30)
8.	dąb szypułkowy	400	Bełdów - teren Nadleśnictwa Grotniki, skraj lasu.
9.	dąb szypułkowy	315	oddz.307 od drogi do Malanowa w kierunku
10.	dąb szypułkowy	310	zachodnim
11.	dąb szypułkowy	300	
12.	dąb szypułkowy	270	
13.	dąb szypułkowy	440	Bełdów- ok. 20 m od granicy lasu oddz.308 (w okolicy dębów z pozycji 8-12)
14.	dąb szypułkowy	350	Bełdów - rozwidlenie drogi z Bełdowa do Sarnowa i Dzierżanowa
15.	dąb szypułkowy	300	
16.	dąb szypułkowy	270	
17.	dąb szypułkowy	270	
18.	dąb szypułkowy	270	
19.	lipa drobnolistna	340	Bełdów - park wiejski (po prawej stronie alei wyjazdowej w rzędzie lip)
20.	wierzba biała	395	Bełdów - po wschodniej stronie drogi do Malanowa, za blokami b. PGR
21.	wiąz szypułkowy (4 drzewa)	od 215 do 500	Bełdów - cmentarz przykościelny
22.	dąb szypułkowy	375	Ruda Bugaj - na terenie gospodarstwa rolnego nr 11
23.	dąb szypułkowy	413	Ruda Bugaj - na terenie gosp. roln. nr 38
24.	dąb szypułkowy	385	Ruda Bugaj - na terenie gosp. roln. nr 49
25.	dąb szypułkowy	370	Chrośno - przy drodze prowadzącej przez wieś (nr 17)
26.	lipa drobnolistna	330	Sanie - przy drodze prowadzącej przez wieś (naprzeciw nr 31)
27.	wiąz szypułkowy	300	Sanie - przy drodze prowadzącej przez wieś (naprzeciw nr 28)
28.	Kasztanowiec	345	Zgnile Błoto - na terenie parku dworskiego, po zachodniej stronie od bramy wyjazdowej

Źródło : Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki

Wykaz podmiotów z terenu gminy Aleksandrów Łódzki które dokonały zgłoszenia, lub uzyskały pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza (1999-2003)

1. PKNORLEN SA. w Płocku
Stacja Paliw nr 552 w Aleksandrowie Ł., ul. 1-go Maja 35
2. PKNORLEN S A w Płocku
Stacja Paliw nr 4029 w Aleksandrowie Łódzkim, ul.
Konstantynowska 17
3. STATOIL POLSKA Sp. z o.o. w Warszawie
Stacja Paliw w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Wojska Polskiego 62/64
4. „WOBET-HYDRET" Anna i Ryszard Cicheccy Wola Grzymkowa 25
A, 95-070 Aleksandrów Łódzki
5. Zakład Produkcyjny nr 5 Spółdzielni Pracy Chemików „XENON" Rąbień, 95-070
Aleksandrów Łódzki
6. HUTA SZKŁA „JANINA" Sp. z o.o Rąbień,
95-070 Aleksandrów Łódzki
7. PPH PONY-TOYS
Aleksandrów Łódzki, ul. Piotrkowska 10
8. SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA Aleksandrów
Łódzki, ul. Dmowskiego 1
9. „CIEPŁOWNIA" Sp. z o.o. Aleksandrów Łódzki, ul.
Piotrkowska 10/12
10. PPH PRESENTEX
Aleksandrów Łódzki, ul. Warszawska 69
11. Gospodarstwo Rolno - Ogrodnicze
Janina i Ryszard Majewscy
Aleksandrów Łódzki, ul. Wierzbńska 64

Do Programu Ochrony Środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki

Wykaz zbiorników wodnych

L.p.	Właściciel	Miejscowość	Powierzchnia fha
1	AWRSP - dzierżawca Tadeusz Michaś	Bełdów	137,3
2.	Tadeusz Michaś	Ciężków	1,4
-> J.	AWRSP - dzierżawca : Ryszard Suchanowski	Zgniłe Błoto	59,7
4.	Ryszard Suchanowski	Nowy Adamów	1,4
5.	Marian Jarocki	Nowy Adamów	0,4
6.	Mieczysław Chojnacki	Nowy Adamów	1,7
7.	Wiesław Mastalerz	Nowy Adamów	0,3
8.	Jerzy Kubicki	Ciężków	4,5
9.	Zdzisław Wielgosiński	Bełdów	0,9
10.	Jan Tadeusiak	Bełdów Krzywa Wieś	0,2
11.	Bożena Adamska	Ruda Bugaj	0,3
12.	Tadeusz Kozłowski	Ruda Bugaj	0,6
13.	Jan Krzysiek	Ruda Bugaj	2,9
14.	Andrzej Gruda	Ruda Bugaj	0,4
15.	AWRSP	Ruda Bugaj	1,0
16.	Elżbieta Pułaczewska	Nakielnica	0,4
17.	Eugeniusz Chyliński	Brużyczka Mała	0,5
18.	Rafał i Tomasz Majka	Księstwo	0,4
19.	Jerzy Klimaszewski	Aleksandrów Łódzki	0,7
20.	Witold Wolański	Aleksandrów Łódzki	0,3
21.	Sławomir Horoszkiewicz	Aleksandrów Łódzki	0,4
22.	Władysław Grabski	Aleksandrów Łódzki	0,4
23.	Leszek Brzostowski	Aleksandrów Łódzki	0,8

Źródło : Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki

**Główne ujęcia wód podziemnych na terenie
gminy Aleksandrów Łódzki**

L.p.	Lokalizacja	Głębokość r m i
1.	Aleksandrów Łódzki, ul.Piotrkowska 10/12	302
2.	Aleksandrów Łódzki, ul.Piotrkowska 10/12	260
3.	Aleksandrów Łódzki, ul. Spółdzielcza 5/15	150
4.	Aleksandrów Łódzki, ul. Spółdzielcza 10/12	180
5.	Aleksandrów Łódzki, ul. 11 Listopada 93/97	120
6.	Aleksandrów Łódzki, ul. Targowa 12	125
7.	Bełdów, Szkoła Podstawowa	80
8.	Księstwo 1	200
9.	Prawęcice - wodociąg wiejski	100
10.	Prawęcice - wodociąg wiejski	105
11.	Rąbień - dawny POM	70
12.	Rąbień - Huta Szkła	84
13.	Rąbień - Xenon	106
14.	Rąbień - Xenon	110
15.	Rąbień - Xenon	130
16.	Rąbień 21	90
17.	Rąbień, dz. nr 401/5	100
18.	Rąbień, dz. nr 109	100
19.	Rąbień AB - Dom Pomocy Społecznej	127
20.	Rąbień AB - dawna baza RSP	145
21.	Rąbień AB , dz. nr 132/2	100
22.	Rąbień AB, dz. nr 106/19	90
23.	Rąbień AB, dz. nr 125/3	72
24.	Rąbień AB, dz. nr 220/1	100
25.	Rąbień AB, dz. nr 111	110
26.	Rąbień AB, dz. nr 2/8	120
27.	Słowak - Gajówka Nadleśnictwa Grotniki	75
28.	Sobień - wodociąg wiejski	71
29.	Sobień - wodociąg wiejski	71
30.	Wola Grzymkowa - ujęcie wody dla miasta	151
31.	Wola Grzymkowa - ujęcie wody dla miasta	180
32.	Wola Grzymkowa - ujęcie wody dla miasta	180
33.	Wola Grzymkowa , dz. nr 410/21	105

**Wykaz podmiotów uprawnionych do opróżniania
zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości
ciekłych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki**

1. Zakład Robót Sanitarnych „SANATOR BIS”
Robert Głuchowski
Rąbień, ul. Wiosenna 4
2. Zakład Robót Komunalnych „SANTEX” Ewa i Marek
Świstak Aleksandrów Łódzki, ul. Franin 12
3. Wywóz nieczystości płynnych Anna i
Józef Lemańscy Rąbień, ul. Pańska 67
4. Wywóz nieczystości płynnych „FEKAL - TRANS” Piotr
Hermanowicz i Mirosław Kopytowski Rąbień, ul. Pańska 67
5. Zbigniew Przybysz Aleksandrów Łódzki, ul.
Zgierska 91
- 6 „IRMAR”s.c.
Ireneusz i Marcin Jankowscy Rąbień,
ul. Pańska 52
7. „KOS” Sylwester Kosiec
Łódź, ul. Drozdowa 8
8. Przedsiębiorstwo Usługowe „RS II”
Grażyna Targał ska
Zgierz, ul. 3-go Maja 10
9. „TRANS-FEK”
Stanisław Lichański
Grunwald 12

Do Programu Ochrony Środowiska dla gminy Aleksandrów Łódzki

**Wykaz firm
uprawnionych do odbierania odpadów komunalnych od
właścicieli nieruchomości na terenie gminy Aleksandrów
Łódzki**

1. Zakład Robót Komunalnych Sp. z o.o. 91-342
Łódź, ul. Swojska 4
2. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator” s.c.
95-070 Aleksandrów Łódzki, Rąbień, ul. Pańska 68/70
3. „Protesjonal” s.c. Wywóz nieczystości stałych i płynnych 95-070
Aleksandrów Łódzki, Rąbień, ul. Okrężna 15
4. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator II” Jarosław Hołysz 95-070
Aleksandrów Łódzki, ul Wolności 61
5. Przedsiębiorstwo Usługowe „RSII” Grażyna Targalska 95-100 Zgierz, ul.
3 Maja 10
6. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania - Łódź Sp. z o.o. 91-842 Łódź,
ul. Tokarzewskiego 2
7. EKO - REGION Sp. zoo. 97-400 Bełchatów,
ul. Kwiatowa 6
8. Rethmann Recycling Sp. Z o.o. Oddział Łódź 93-408 Łódź,
ul. 3 Maja 64/66

**RADA MIEJSKA W ALEKSANDROWIE
ŁÓDZKIM 95-070, ul. U Listopada 3 tel. (042)
276-40-12, fax. (042) 712-17-80
www.aleksandrow-lodzki.pl e-mail:
[rada\(a\)aleksandrow-lodzki.pl](mailto:rada(a)aleksandrow-lodzki.pl)**

*Załącznik do Programu Ochrony Środowiska
Gminy Aleksandrów Łódzki przyjęty uchwałą
nr XXI/193/04 Rady Miejskiej w
Aleksandrowie Łódzkim w dnia 24 czerwca
2004 roku*

P L A N G O S P O D A R K I

ODPADAMI

GMINY ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI

1. Wstęp	3
1.1. Informacja ogólna o gminie.....	3
1.2. Sytuacja demograficzna i mieszkaniowa.....	4
1.3. Sytuacja gospodarcza.....	4
2. Aktualny stan gospodarki odpadami.....	5
2.1. Odpady powstające w sektorze komunalnym.....	5
2.1.1. Odpady komunalne	5
2.1.1.1 Odpady komunalne ulegające biodegradacji.....	6
2.1.1.2 Odpady opakowaniowe	7
2.1.1.3 Odpady wielkogabarytowe.....	8
2.1.1.4 Odpady budowlane	8
2.1.1.5 Odpady niebezpieczne	9
2.1.2. Selektywna zbiórka odpadów	9
2.1.3. Komunalne osady ściekowe	10
2.2. Odpady powstające w sektorze gospodarczym.....	10
2.2.1. Odpady z sektora rolno - spożywczego	11
2.2.2. Odpady z przemysłu tekstylnego.....	12
2.2.3. Odpady z sektora remontowo - budowlanego	12
2.2.4. Odpady z sektora energetycznego	13
2.3. Odpady niebezpieczne.....	13
2.3.1. Odpady medyczne i weterynaryjne	13
2.3.2. Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	14
2.3.3. Odpady olejowe	14
2.3.4. Baterie i akumulatory	15
2.3.5. Wycofane z eksploatacji pojazdy	15
2.3.6. Odpady zawierające azbest	16
2.3.7. Odpady środków ochrony roślin	17
2.4. Systemy zbierania odpadów.....	18
2.4.1. Niesegregowane odpady komunalne.....	18
2.4.2. Odpady z selektywnej zbiórki.....	19
2.4.3. Odpady z sektora gospodarczego.....	19
2.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	21
2.5.1. Unieszkodliwianie odpadów.....	21
2.5.2. Instalacje do odzysku odpadów	21
2.6. Składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych	21
3. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami.....	22
3.1. Prognoza zmian ilości i rodzajów odpadów komunalnych	22
3.2. Prognoza zmian ilości i rodzajów odpadów z sektora gospodarczego	23
4. Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami	24

4.1. Wyszczególnienie założonych celów	24
4.2. Opis przyjętego systemu gospodarki odpadami	25
5. Zadania strategiczne obejmujące okres do 2010 roku	28
6. Harmonogram realizacji przedsięwzięć	29
7. Analiza oddziaływania projektu planu gospodarki odpadami na środowisko	30
8. Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu.....	31
9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	32

Obowiązek sporządzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami wynika z zapisu zawartego w art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

Plan gospodarki odpadami gminy Aleksandrów Łódzki opracowany został zgodnie z zasadami, określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz.620).

Określa on aktualny stan gospodarki odpadami w gminie oraz działania (krótkookresowe i strategiczne), zmierzające do jego poprawy.

Przy planowaniu działań wzięto pod uwagę główne zasady gospodarowania odpadami, sformułowane w ustawie o odpadach, tj. :

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku, o ile nie udało się zapobiec powstaniu odpadów,
- zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów, których powstawaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Plan uwzględnia także założenia zawarte w „Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010" oraz nawiązuje do ustaleń, zawartych w planach gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego i powiatu zgierskiego

1.1. Informacja ogólna o gminie

Gmina Aleksandrów Łódzki usytuowana jest w centralnej Polsce, w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi. Administracyjnie należy do powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego.

Gmina Aleksandrów Łódzki jest gminą miejsko-wiejską : w jej skład wchodzi miasto Aleksandrów Łódzki o powierzchni 13,5 km² oraz tereny wiejskie z trzydziestoma wsiami, zajmujące powierzchnię 102,1 km .

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 115,6 km² , co daje jej czwartą pozycję w odniesieniu do wielkości terenu w powiecie zgierskim i stanowi 13,5 % jego powierzchni.

Według klasyfikacji fizyczno - geograficznej gmina Aleksandrów Łódzki leży w obrębie makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej i mezoregionu Wysoczyzny Łaskiej. Ukształtowanie terenu jest dość jednolite ; pewne urozmaicenie stanowią doliny rzek oraz formy wydmowe w południowej i południowo - zachodniej części miasta.

Gmina Aleksandrów Łódzki posiada klimat charakteryzujący się krótką i dość chłodną wiosną, długim latem oraz długą i chłodną zimą.

1.2. Sytuacja demograficzna i mieszkaniowa

W ostatnich latach liczba mieszkańców gminy Aleksandrów Łódzki systematycznie wzrasta, mimo utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego. Według stanu na koniec 1999 roku gminę zamieszkiwało 25 528 osób (20 390 w mieście, 5 138 na wsi), a w dniu 31 grudnia 2003 roku 25 807 osób (20 508 - w mieście, 5.299 - na wsi).

Średnia gęstość zaludnienia dla całej gminy wynosi obecnie 223 M/km² ; w mieście 1519 M/km², a na terenach wiejskich 52 M/km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy w odniesieniu do możliwości produkcyjnych kształtuje się następująco :

Wiek przedprodukcyjny	- 28,5 %
Wiek produkcyjny	- 57,54 %
Wiek poprodukcyjny	- 13,96 %

Ponad połowa mieszkańców miasta (ok. 10 500 osób) zamieszkuje w mieszkaniach spółdzielczych. Są to budynki 3 - 4 piętrowe, wyposażone w instalacje centralnego ogrzewania, ciepłej wody oraz gazu przewodowego.

Pozostała baza mieszkaniowa miasta to prywatne domy jednorodzinne oraz budynki komunalne.

Na wsiach dominuje budownictwo jednorodzinne ; nieliczne budynki wielorodzinne występują jedynie w Bełdowie, Rąbieniu, Brużycze Małej i Nakielnicy.

1.3. Sytuacja gospodarcza

Gmina Aleksandrów Łódzki ma charakter rolno - przemysłowy z towarzyszącą mu sferą różnorodnych usług.

W rolnictwie przeważają gospodarstwa o dużym rozdrobnieniu, z niskim stopniem specjalizacji. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż i ziemniaków. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla bydła mlecznego i trzody chlewnej.

W gminie Aleksandrów Łódzki zarejestrowanych jest ok. 1960 podmiotów gospodarczych. Wśród nich dominują zakłady i usługi dziewiarskie, handel obwoźny i detaliczny oraz usługi krawieckie.

Na terenie gminy znajduje się też 15 farbiarni, 6 hurtowni przędzy, stacje paliw, myjnie samochodowe, ubojnie zwierząt, fermy drobiu, piekarnie, zakłady cukiernicze oraz różnorodne zakłady prowadzące usługi rzemieślnicze, motoryzacyjne, gastronomiczne itp.

Przeważają małe firmy rodzinne, zatrudniające do 9 osób.

Do większych zakładów produkcyjnych, prowadzących działalność na terenie gminy należą : Spółdzielnia Pracy Chemików „Xenon” w Rąbieniu (produkcja chemiczna), PPH „Presentex” w Aleksandrowie (galwanizernia) oraz Huta Szkła „Janina” w

Rąbieniu, Sp. z o.o. „New Style” w Izabelinie (produkcja mebli) i Zakłady Mięsne „Pa-Bo” w Aleksandrowie Łódzkim.

Znaczna część mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie w zakładach produkcyjno -usługowych oraz w rolnictwie.

Ilość miejsc pracy jest jednak zbyt mała ; w gminie notuje się 20 % stopę bezrobocia.

2. Aktualny stan gospodarki odpadami

2.1. Odpady powstające w sektorze komunalnym

2.1.1. Odpady komunalne

Według definicji zawartej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz.628, z późn.zm.'), odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki są gospodarstwa domowe, szkoły, urzędy, banki, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady produkcyjne i inne obiekty oraz ogólnodostępne tereny użyteczności publicznej (ulice, place, zieleńce itp.).

Wytwarzane na terenie gminy odpady komunalne nie są segregowane.

Zgromadzone w pojemnikach odpady odbierane są z terenów nieruchomości przez uprawnione firmy, posiadające stosowne zezwolenia burmistrza gminy i wywożące je do unieszkodliwienia na składowiska poza teren województwa łódzkiego (gmina nie posiada własnego składowiska odpadów).

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy można określić na podstawie corocznych informacji, składanych przez podmioty odbierające te odpady od właścicieli nieruchomości.

Z przedłożonych informacji dotyczących 2003 roku wynika, że z terenu gminy zebrano 5208,75 Mg odpadów komunalnych.

Ze względu na brak danych dotyczących ich składu nie można oszacować ilości odebranych poszczególnych grup odpadów komunalnych. Ilości te wyliczono na podstawie wskaźników generowania strumieni 18 podstawowych grup odpadów, przyjętych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami.

Roczna ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy wyliczona według tych wskaźników różni się od podanej w informacjach firm wywozowych i wynosi 9874,23 Mg.

Wartości poszczególnych wskaźników i wyliczone ilości odpadów przedstawia tabela.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki z podziałem na frakcje

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych wg KPGO w [kg/M/rl		Dość powstających odpadów [Mg/rok]		
		miasto	wieś	miasto Aleksandrów Łódzki	tereny wiejskie gminy	gmina Aleksandrów Łódzki
Liczba mieszkańców :				20 508	5 299	25 807
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	90,20	22.11	1 849,82	117,16	1966.98
2.	Odpady zielone	10,00	4.16	205,08	22,04	227,12
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	28,62	10,64	586.94	56,38	643.32
4.	Opakowania z papieru i tektury	41.52	15,43	851,49	81,76	933,25
5.	Opakowania wielomateriałowe	4.66	1,73	95,57	9,17	104,74
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	48,27	21,03	989.92	111,44	1101.36
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	15,53	6,77	318.49	35,87	354,36
8.	Tekstylia	12,10	4,65	248,15	24,64	272,79
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	2.00	1,00	41,02	5.30	46,32
10.	Opakowania ze szkła	28,12	18,89	576.68	100.10	676.78
11.	Metale	12,79	4,55	262,30	24,11	286,41
12.	Opakowania z blachy stalowej	4,57	1,63	93,72	8,64	102,36
13.	Opakowania z aluminium	1,33	0.47	27.28	2,49	29.77
14.	Odpady mineralne	14,30	13.25	293,26	70,21	363,47
15.	Drobna frakcja popiołowa	46,70	40,28	957,72	213,44	1171.16
16.	Odpady wielkogabarytowe	20.00	15.00	410.16	79.48	489.64
17.	Odpady budowlane	40,00	40.00	820,32	211.96	1032.28
18.	Odpady niebezpieczne	3.00	2.00	61,52	10,60	72,12
Razem:		423,71	223,59	8 689,44	1 184,79	9 874,23

2.1.1.1. Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Grupa tych odpadów stanowi największą część ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

W jej skład wchodzi :

- odpady kuchenne (roślinne i zwierzęce odpady organiczne)
- odpady zielone (z pielęgnacji ogrodów, parków, zieleńców itp.)

Prostą, a jednocześnie skuteczną metodą odzysku odpadów roślinnych ulegających biodegradacji jest ich kompostowanie.

W gminie nie ma kompostowni i nie jest prowadzona zbiórka tej grupy odpadów. Kompostowanie prowadzi jedynie część gospodarstw domowych (szczególnie na wsiach), dysponujących odpowiednią powierzchnią działki

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami zakłada, że w najbliższym dziesięcioleciu ilość odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach powinien się zmniejszyć o 65 % w porównaniu do ilości z roku 1995.

2.1.1.2. Odpady opakowaniowe

Opakowaniami, w rozumieniu ustawy z dnia 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz.638, z późn. zm), są wprowadzane do obrotu wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony przewozu, dostarczania lub prezentacji wszelkich produktów.

Wyżej wymieniona ustawa określa wymagania, jaki muszą odpowiadać opakowania oraz sposoby postępowania z odpadami opakowaniowymi.

W strumieniu odpadów komunalnych znajduje się coraz więcej opakowań po zużytych produktach.

Ze względu na rodzaj materiału, z którego są wykonane, można je podzielić na :

- opakowania z papieru i tektury
- opakowania wielomateriałowe na bazie papieru
- opakowania z tworzyw sztucznych
- opakowania ze szkła
- opakowania z blachy stalowej
- opakowania z aluminium
- pozostałe opakowania metalowe.

W chwili obecnej na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie ma zorganizowanej, kompleksowej zbiórki odpadów opakowaniowych.

Od kilku lat prowadzona jest jedynie zbiórka opakowań z tworzyw sztucznych (butelki typu PET). Na terenie miasta i kilku wsi, w miejscach ogólnodostępnych, rozstawionych jest 60 sztuk siatkowych pojemników, w których gromadzone są opakowania dostarczane przez mieszkańców.

Gmina podpisała umowę z firmą wywozową opróżniającą pojemniki i przekazującą przedmiotowe odpady do odzysku.

Prowadzone są także akcyjne zbiórki opakowań : głównie z aluminium (puszki) i tektury. Akcje te organizują szkoły, bądź prowadzą indywidualnie osoby fizyczne, dostarczając odpady do punktów skupu

W związku z poważnym udziałem odpadów opakowaniowych w strumieniu odpadów komunalnych oraz zakładanym w KPGO osiągnięciem dla nich poziomu odzysku w wysokości 25 %, niezbędne jest wyodrębnianie tej frakcji poprzez zorganizowanie selektywnej zbiórki w szerszym niż dotychczas zakresie.

2.1.1.3. Odpady wielkogabarytowe

Odpady wielkogabarytowe to odpady z gospodarstw domowych i jednostek organizacyjnych, które ze względu na duże rozmiary wymagają odrębnego traktowania.

Do grupy tej należą między innymi:

- stare meble
- zużyty sprzęt gospodarstwa domowego (lodówki, pralki, piece)
- opakowania przestrzenne

W gminie Aleksandrów Łódzki nie prowadzi się zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Ze względu na specyfikę, rozmiary i brak ciągłości w dostarczaniu tych odpadów przez mieszkańców, nie przewiduje się ustawiania specjalnych pojemników przeznaczonych do ich gromadzenia

Przy planowaniu odbioru odpadów wielkogabarytowych można rozważać jedno z dwu (lub oba łącznie) rozwiązań :

- 1) zorganizowanie gminnego punktu gromadzenia odpadów wielkogabarytowych, do których mogą być dostarczane przez mieszkańców,
- 2) ustalenie terminów odbioru odpadów wielkogabarytowych przez uprawniony podmiot w określone dni miesiąca.

Zagospodarowanie tej grupy odpadów może polegać na :

- przekazaniu urządzeń sprawnych, w całości lub w częściach, zainteresowanym odbiorcom,
- demontażu urządzeń i przekazywanie do odzysku poszczególnych rodzajów powstałych odpadów.

2.1.1.4. Odpady budowlane

W skład tej grupy odpadów wchodzi :

- gruz betonowy, ceglany, ceramiczny i asfaltowy
- odpady materiałów stosowanych do wytwarzania okien, drzwi i meblościanek
- odpady materiałów izolacji przeciwwilgociowych i pokryć dachowych
- odpady z instalacji sanitarnych i elektrycznych, stali zbrojeniowej oraz ślusarki budowlanej
- gleba i grunt z wykopów, kamienie
- odpady materiałów izolacyjnych

W składzie odpadów budowlanych przeważają : cegła, beton oraz gleba i grunt z wykopów. Są to materiały łatwe do wykorzystania we własnym zakresie, bądź przekazania osobom trzecim.

W przypadku niemożności wykorzystania we własnym zakresie, wytwarzający odpady powinien przekazywać je do unieszkodliwienia bądź odzysku za pośrednictwem specjalistycznych firm wywozowych.

2.1.1.5. Odpady niebezpieczne

W strumieniu odpadów komunalnych znajduje się znacząca ilość odpadów niebezpiecznych.

Są to między innymi : kwasy, alkalia, środki ochrony roślin, leki, baterie i akumulatory, oleje i farby oraz inne odpady zawierające w swym składzie substancje niebezpieczne.

Lista odpadów niebezpiecznych w grupie odpadów komunalnych znajduje się w katalogu odpadów, umieszczonym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku (Dz.U. Nr 112, poz. 1206).

W chwili obecnej na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie jest prowadzona zbiórka odpadów niebezpiecznych, powstających w gospodarstwach domowych.

Wydzielenie ich ze strumienia odpadów komunalnych będzie możliwe poprzez ustawienie specjalnych pojemników na poszczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych przy istniejących pojemnikach na śmieci (w przypadku budownictwa wielorodzinnego) oraz w punktach sprzedaży wyrobów, z których powstają odpady niebezpieczne (apteki, duże jednostki handlowe, sklepy elektryczne, punkty usługowe itp).

2.1.2. Selektywna zbiórka odpadów

Selektywną zbiórką odpadów objęte są jedynie (od 1999 r.) odpady opakowań z tworzyw sztucznych typu PET.

Na terenie miasta i kilku wsi ustawiono łącznie 60 pojemników siatkowych. Większość z nich zlokalizowano w pobliżu śmietników osiedlowych, przy budynkach szkolnych, ulicach i sklepach

Opróżnianie pojemników odbywa się na koszt gminy.

Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki podpisał umowę z Zakładem Robót Sanitarnych „SANATOR” s.c. w Rąbieniu, który sukcesywnie odbiera zgromadzone odpady typu PET i przekazuje je firmom zajmującym się odzyskiem. W roku 2003 zebrano 6,95 Mg tych opakowań.

Gmina dostrzega pilną potrzebę zorganizowania szeroko zakrojonej zbiórki odpadów, która objęłaby wydzielanie ze strumienia odpadów komunalnych podstawowych surowców wtórnych (szkło, makulatura, złom metalowy, tworzywa sztuczne), odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych (baterie, chemikalia, urządzenia elektroniczne, świetlówki itp.)

W chwili obecnej istnieje kilka niewielkich, prywatnych firm, prowadzących skup surowców wtórnych, głównie złomu metali.

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu surowców wtórnych przedstawiono w części dotyczącej systemów zbierania odpadów.

2.1.3. Komunalne osady ściekowe

Producentem osadów ściekowych w gminie Aleksandrów Łódzki jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków miejskich zlokalizowana w Rudzie Bugaj. Jest to oczyszczalnia o maksymalnej przepustowości wynoszącej 5 000 m³/dobę, z możliwością jej zwiększenia.

Obecnie średniodobowa ilość oczyszczanych ścieków wynosi ok. 3 000 m³.

Produkowane osady ściekowe są higienizowane tlenkiem wapnia i odwadniane. Otrzymany preparat wapniowo - organiczny o nazwie BIOCAL przekazywany jest okolicznym rolnikom do nawożenia gleb

W związku z okresowością stosowania nawozów w rolnictwie, istnieje potrzeba magazynowania zapasowych partii BIOCALU. Gromadzenie higienizowanych osadów odbywa się na wydzielonym placu, znajdującym się na terenie oczyszczalni.

W roku 2003 oczyszczalnia miejska „wyprodukowała” 1900 Mg (517 Mg s.m.) osadów ściekowych w formie nawozu BIOCAL.

Wydaje się, że w dalszej perspektywie czasowej wykorzystywanie osadów ściekowych do nawożenia gleb będzie ulegało zmniejszeniu. Wiąże się to z ograniczeniami w ich stosowaniu tak w stosunku do rodzaju gleb jak i upraw oraz z trudnością zachowania parametrów jakościowych we wszystkich partiach osadów.

Jako docelową metodę unieszkodliwiania osadów ściekowych uważa się obecnie ich termiczną utylizację.

2.2. Odpady powstające w sektorze gospodarczym

W sektorze gospodarczym, powstają trzy główne grupy odpadów :

- odpady poprodukcyjne - związane bezpośrednio z procesami technologicznymi
- odpady z infrastruktury zakładu (najczęściej niebezpieczne)
- odpady komunalne

Rodzaj odpadów poprodukcyjnych jest ściśle związany z charakterem gospodarki gminy.

Oszacowanie ilości odpadów, powstających na terenie gminy w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą jest bardzo trudne.

Posiadacze odpadów, nie spełniają ustawowego obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz corocznego składania do marszałka województwa sprawozdań o ich rodzaju i ilości, w związku z czym urzędy marszałkowskie nie dysponują bazą danych w tym zakresie.

Z terenu gminy Aleksandrów Łódzki sprawozdania za rok 2002 złożyło jedynie 9 podmiotów.

W związku z powyższym szacunku niektórych rodzajów odpadów z głównych sektorów gospodarczych gminy dokonano w oparciu o inne źródła : informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, składane w starostwie powiatowym przed rozpoczęciem działalności, decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi, pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz ankiety i informacje indywidualne.

2.2.1. Odpady z sektora rolno - spożywczego

Sektor rolno - spożywczy na terenie gminy Aleksandrów Łódzki reprezentowany jest głównie przez następujące podmioty gospodarcze .

- ok. 1300 indywidualnych gospodarstw rolnych (produkcja trzody chlewnej i bydła, uprawa zbóż i ziemniaków),
- 3 ubojnie bydła i trzody chlewnej
- 4 fermy drobiu
- 4 ubojnie drobiu
- ubojnia i zakład przetwórstwa mięsnego „PaBo”
- 3 zakłady hodowlane ryb
- zakład garmażeryjny „Gastronomix”
- zakład produkcji spożywczej „Pampucha”
- gorzelnię w Bełdowie
- 5 zakładów piekarniczych
- 2 zakłady ogrodnicze
- 32 placówki gastronomiczne.

Wymienione wyżej zakłady wytwarzają odpady poprodukcyjne grupy 02, ujęte w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz U. Nr 112, poz. 1206).

Zbiorcze zestawienie o ilości i rodzaju odpadów wytworzonych w 2002 roku złożyła do Urzędu Marszałkowskiego jedynie gorzelnia w Bełdowie, określając roczną ilość odpadów o kodzie 02 07 80 (wywar) na 298,3 Mg.

Brak jest danych o rodzaju i ilości odpadów powstających w poszczególnych zakładach należących do tego sektora gospodarki

Z informacji, uzyskanych od właścicieli ubojni zwierząt wynika, że większość powstających w wyniku tej działalności odpadów (w tym materiały szczególnego ryzyka) przekazywana jest do unieszkodliwienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym „Hetman” sp. z o.o. Bedlno Florianów, Zakład Utylizacyjny w Olszówce.

Niektóre partie produktów nienadających się do spożycia trafiają do wykorzystania jako karma dla zwierząt (hodowla psów, zwierząt futerkowych itp.)

2.2.2. Odpady z przemysłu tekstylnego

Przemysł, będący wytwórcą odpadów tekstylnych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki, reprezentowany jest przez dziewiarstwo maszynowe (produkcja rajstop i skarpet)

Według stanu na 31 grudnia 2003 roku w gminie zarejestrowanych jest **301 podmiotów** o tym profilu oraz **67 podmiotów** prowadzących usługi krawieckie.

W większości przypadków są to małe firmy rodzinne, bądź zatrudniające kilku pracowników; jedynie 10 zakładów zatrudnia powyżej 9, a jeden - ponad 49 osób.

Rozdrobnienie tej głównej gałęzi przemysłu w gminie utrudnia określenie ilości wytwarzanych odpadów o symbolu **04 02 22** (odpady z przetworzonych włókien tekstylnych).

Zbiorcze zestawienie roczne o ilości i rodzaju odpadów za 2002 rok złożył jedynie największy spośród zakładów dziewiarskich tj. Sp. J. „Tex-sta” ; w wyniku działalności tego zakładu powstało 0,93 Mg odpadów dziewiarskich.

Z ankiety, przeprowadzonej wśród niektórych zakładów dziewiarskich wynika, że roczna ilość wytwarzanych odpadów w zakładzie wynosi średnio 0,54 Mg. Biorąc pod uwagę powyższe dane można stwierdzić, że szacunkowa ilość odpadów tekstylnych, powstających na terenie gminy w ciągu roku wynosi **ok. 162 Mg**.

Część odpadów przekazywana jest do odzysku w firmach, zajmujących się tą działalnością (np. PPH „WAŁ-POŁ” w Rudzie Bugaj, PPHU „JAREL” w Pabianicach); pozostały odpad odbierany jest przez firmy zbierające odpady komunalne i trafia na składowiska, bądź przekazywany jest do wykorzystania osobom fizycznym. Wykorzystanie odpadów polega bardzo często na spalaniu odpadów dziewiarskich w piecach i lokalnych kotłowniach w celach grzewczych, będąc źródłem emisji substancji szkodliwych dla zdrowia mieszkańców.

Eliminowanie spalania odpadów tekstylnych w urządzeniach do tego celu nieprzeznaczonych jest jednym z zadań, zmierzających w kierunku poprawy jakości powietrza atmosferycznego, wytyczonym w gminnym programie ochrony środowiska.

2.2.3.Odpady z sektora remontowo - budowlanego

W gminie Aleksandrów Łódzki zarejestrowanych jest 28 podmiotów branży remontowo - budowlanej. Na odpady pochodzące z tego sektora składają się różnorodne odpady obojętne oraz niebezpieczne, lub zawierające w swym składzie niebezpieczne substancje.

Z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że wyselekcjonowane odpady obojętne (drewno, stal, beton itp.) są ponownie zagospodarowywane; problem stanowią odpady zmieszane, dla których trudno jest znaleźć odpowiednie zastosowanie; gromadzone z odpadami komunalnymi trafiają na składowiska, bądź tworzą dzikie wysypiska śmieci.

Do strumienia odpadów komunalnych przechodzą także odpady niebezpieczne z rozbiórek obiektów (w tym odpady elektryczne i elektroniczne). Istotnym problemem w sektorze remontowo - budowlanym jest także obecność w tych odpadach materiałów konstrukcyjnych i izolacyjnych zawierających azbest.

Postępowanie z odpadami azbestowymi przedstawione zostanie przy omawianiu odpadów niebezpiecznych.

2.2.4. Odpady z sektora energetycznego

Głównymi źródłami odpadów w sektorze energetycznym gminy Aleksandrów Łódzki są: Ciepłownia Sp. z o.o., Kotłownia Osiedlowa „PGKiM” Sp. z o.o. oraz lokalne kotłownie i paleniska domowe.

Do odpadów tego sektora zalicza się popioły, żużle i odpady z odsiarczania spalin.

Można przyjąć, że ilość odpadów „produkowana” rocznie przez Ciepłownię i Kotłownię wynosi ok. **3 000 Mg** (szacunek dokonany na podstawie pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz zbiorczego zestawienia rocznego o ilości i rodzaju odpadów).

Odpady powstające w tych źródłach wykorzystywane są głównie do utwardzania dróg i placów.

Ilość popiołów i żużli z kotłowni lokalnych i palenisk domowych jest trudna do oszacowania. Nie można także określić, ile odpadów jest wykorzystywanych gospodarczo; część z nich zasila strumień odpadów komunalnych i przekazywana jest do składowania.

2.3. Odpady niebezpieczne

2.3.1. Odpady medyczne i weterynaryjne

Do odpadów medycznych i weterynaryjnych należą odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej oraz weterynaryjnej, oznaczone w katalogu odpadów kodem **18 01** i **18 02**, powstające w zakładach udzielających świadczenia zdrowotne

Głównymi wytwórcami tych odpadów w gminie Aleksandrów Łódzki są : poradnia SP ZOZ, prywatne poradnie i gabinety lekarskie oraz stomatologiczne, domy pomocy społecznej, apteki i zakłady weterynaryjne.

Według deklaracji zakładów przedkładających Starostwu Powiatowemu w Zgierzu programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi, łączna ilość odpadów medycznych wytwarzanych w gminie w ciągu roku wynosi ok. **1,5 Mg**.

Wydaje się, że wielkość ta jest zaniżona, ponieważ wiele z funkcjonujących podmiotów, świadczących usługi medyczne i weterynaryjne nie posiada decyzji, zatwierdzających programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że w ciągu roku na terenie gminy Aleksandrów Łódzki wytwarzanych jest ok. **2,0 Mg** odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Posiadacze tych odpadów , w programach gospodarki odpadami niebezpiecznymi deklarują, że przedmiotowe odpady przekazywane są do termicznego unieszkodliwienia, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm.

2.3.2. Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych

Do grupy odpadów, oznaczonych w katalogu odpadów kodem **16 02** należą zużyte, lub wycofane z eksploatacji urządzenia takie jak : sprzęt radiowo-telewizyjny, komputerowy, łącznościowy, oświetleniowy (lampy fluorescencyjne) oraz urządzenia elektroniczne stosowane w aparaturze przemysłowej i badawczej.

Odpady te wytwarzane są praktycznie we wszystkich podmiotach, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej.

Większość podmiotów ma nieuregulowany stan gospodarki tymi odpadami. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne trafiają na wysypiska odpadów komunalnych.

Częściowo uregulowana jest gospodarka zużytymi lampami fluorescencyjnymi. W gminie Aleksandrów Łódzki zezwolenie na wytwarzanie tych odpadów posiada ok. **40 podmiotów** gospodarczych.

Zużyte lampy elektroniczne przekazywane są do unieszkodliwienia w firmach, posiadających zezwolenia na prowadzenie tej działalności.

2.3.3. Odpady olejowe

Odpady olejowe są to zużyte oleje, nie nadające się do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone. Wśród nich wyróżnia się między innymi oleje hydrauliczne, silnikowe, przekładniowe i smarowe.

Odpady olejowe występują przede wszystkim w stacjach obsługi pojazdów, w bazach transportowych oraz urządzeniach i instalacjach przemysłowych.

Zużyte oleje powinny być kierowane do unieszkodliwienia lub odzysku (regeneracji). Zakazany jest jedynie odzysk olejów zawierających PCB (polichlorowane bifenyle), stosowanych w kondensatorach i urządzeniach transformatorowych.

W gminie Aleksandrów Łódzki największymi wytwórcami odpadów olejowych są zakłady remontowe mechaniki pojazdowej (**36 podmiotów** prowadzących usługi motoryzacyjne). Jedynie trzy z nich posiadają zezwolenia na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych, w tym olejów odpadowych, i zgodę na ich zagospodarowanie.

Objęcie wszystkich posiadaczy olejów odpadowych obowiązkiem właściwego postępowania z wytwarzanymi olejami odpadowymi jest jednym z ważniejszych zadań w dziedzinie poprawy gospodarki odpadami w gminach.

2.3.4. Baterie i akumulatory

Baterie i akumulatory występujące na polskim rynku można podzielić na dwie główne grupy: wielkogabarytowe i małogabarytowe. Wśród akumulatorów wielkogabarytowych wyróżnia się akumulatory ołowiowe (kwasowe) i niklowo-kadmowe

Urządzenia te po zużyciu stają się odpadami niebezpiecznymi o kodach odpowiednio: **16 06 01 i 16 06 02**. Odpadami niebezpiecznymi są także zużyte baterie i akumulatory małogabarytowe, zawierające w swym składzie związki niebezpieczne, a także elektrolity ze wszystkich baterii i akumulatorów (**16 06 06**).

Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz.639) wprowadziła obowiązek przyjęcia zużytego akumulatora ołowiowego (kwasowego) przez sprzedawcę detalicznego nowego akumulatora. Sprzedawca został także zobowiązany do pobrania od kupującego opłaty depozytowej o ile ten, przy zakupie nowego, nie przekaze mu akumulatora zużytego.

Dzięki regulacji ustawowej placówki sprzedaży branży motoryzacyjnej stały się miejscami zbierania tych odpadów, przekazywanych następnie do unieszkodliwiania.

O zezwolenie starosty powiatowego na zbieranie zużytych akumulatorów na terenie gminy Aleksandrów Łódzki wystąpiły trzy punkty sprzedaży akcesoriów samochodowych, w tym jeden przy stacji paliw (obecnie nie jest wymagane posiadanie takiego zezwolenia).

Oprócz placówek handlowych, wytwórcami odpadów zużytych akumulatorów wielkogabarytowych są stacje obsługi samochodów i niektóre inne podmioty gospodarcze.

W gminie Aleksandrów Łódzki zezwolenie na wytwarzanie odpadów w postaci akumulatorów ołowiowych posiada **8 podmiotów** (w tym 3 stacje naprawy samochodów).

Zużyte odpady baterii małowabarytowych trafiają najczęściej do odpadów komunalnych i przekazywane są do składowania na wysypiska .

O potrzebie wydzielania tych odpadów ze strumienia odpadów komunalnych wspomniano przy omawianiu selektywnej zbiórki odpadów.

2.3.5. Wycofane z eksploatacji pojazdy

Wyeksploatowane pojazdy trafiają do zakładów, posiadających upoważnienia Wojewody do prowadzenia działalności w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W wyniku demontażu powstaje cały szereg odpadów, w tym odpady niebezpieczne. Najważniejszymi

spośród odpadów niebezpiecznych są :

- mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe zawierające związki chlorowcoorganiczne - 13 02 04
- syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe - 13 02 06
- sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi np. PCB - 15 02 02
- filtry olejowe - 16 01 07
- elementy zawierające rtęć - 16 01 08
- elementy zawierające PCB - 16 01 09
- elementy wybuchowe (np. poduszki powietrzne) - 16 01 10
- okładziny hamulcowe zawierające azbest - 16 01 11
- płyny hamulcowe - 16 01 13
- płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje - 16 01 14
- zużyte substancje zawierające niebezpieczne elementy - 16 02 13
- baterie i akumulatory ołowiowe - 16 06 01
- baterie i akumulatory nikłowo - kadmowe

Na terenie gminy znajduje się jeden podmiot, zajmujący się demontażem wycofanych z eksploatacji samochodów, wytwarzający przedmiotowe odpady.

Wymienione wyżej odpady niebezpieczne wytwarzane są także w zakładach remontowych mechaniki pojazdowej.

Podmioty nie prowadzą ewidencji wytwarzanych odpadów, mogącej być podstawą do oszacowania ich ilości.

2.3.6. Odpady zawierające azbest

Azbest używany był od wielu lat w budownictwie i przemyśle jako dodatek do materiałów konstrukcyjnych bądź izolacyjnych poprawiający ich właściwości.

Najczęściej materiały azbestowe stosowano w formie płyt na pokrycia dachowe, podłogowe i sufitowe oraz do budowy lekkich ścian warstwowych, rur wysokociśnieniowych i kanalizacyjnych, a także różnorodnych wyrobów o zastosowaniu izolacyjnym (izolacje cieplne, ognioodporne, elektryczne i akustyczne).

Prowadzone badania wskazały jednak, że sam azbest, jak i wyroby zawierające azbest stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia. W związku z tym od kilkunastu lat następuje stopniowe eliminowanie wyrobów azbestowych i zastępowanie ich innymi, bezpiecznymi materiałami (wyroby azbestowe mają być całkowicie usunięte do 31 grudnia 2032 roku).

Powstające w wyniku demontażu budynków i urządzeń odpady azbestowe wymienione są w obowiązującym katalogu odpadów w podgrupie **17 06** jako : materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Wytwórcami odpadów azbestowych są firmy remontowo-budowlane, posiadające zezwolenia na ich wytwarzanie w trakcie prowadzenia prac demontażowych.

Uprawnienia do bezpiecznego usuwania z terenu powiatu zgierskiego (w tym gminy Aleksandrów Łódzki) wyrobów azbestowych i ich transportu do unieszkodliwienia ma pięć firm mających siedziby w Zduńskiej Woli, Tomaszowie Mazowieckim, Zamościu i Łodzi oraz jedna w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Pabianicka 80a (Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „ACTIYE” mgr inż. Witold Juchnowicz). Firmy te przewidują wytworzenie w ciągu jednego roku **na terenie powiatu zgierskiego** średnio **po 100 Mg** odpadów z podgrup 17 06 01 i 17 06 05.

Odpady azbestowe umieszczane są najczęściej na składowiskach odpadów niebezpiecznych .

Potencjalna ilość odpadów azbestowych na terenie gminy będzie możliwa do oszacowania po spełnieniu przez właścicieli wyrobów azbestowych obowiązku wskazania miejsc, w których one występują. Obowiązek ten wynika z Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.X.2003 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1876), dokonywania corocznej inwentaryzacji tych wyrobów poprzez sporządzanie spisu z natury.

2.3.7. Odpady środków ochrony roślin

Środki ochrony roślin (pestycydy) są to związki chemiczne, lub mieszaniny związków, stosowane w ochronie roślin, a działające na szkodniki, patogeny czy chwasty dzięki swoim właściwościom chemicznym lub fizykochemicznym. Substancje te są politoksyczne, a więc niebezpieczne dla środowiska.

Przeterminowane lub niewykorzystane środki ochrony roślin oraz opakowania po tych środkach stają się odpadami niebezpiecznymi.

Odpady te były gromadzone w zbiornikach składających się na tzw. mogilniki. Na terenie powiatu zgierskiego znajdował się tylko jeden mogilnik w miejscowości Modlna gm. Ozorków.

Wszystkie mogilniki mają być zlikwidowane, ze względu na możliwość skażenia wód podziemnych i gleby w przypadku nieszczelności zbiorników.

Obecnie odpady środków ochrony roślin powinny być przekazywane firmom posiadającym pozwolenia na odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych. Ze względu na duże rozproszenie tej grupy odpadów (indywidualne gospodarstwa rolne i ogrodnicze) wskazanym wydaje się zorganizowanie gminnego punktu gromadzenia przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach i zbiorcze przekazywanie ich do unieszkodliwiania.

2.4. Systemy zbierania odpadów

2.4.1. Niesegregowane odpady komunalne

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U Nr 132, poz.622, z późn.zm.) oraz obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Aleksandrów Łódzki (Uchwała Nr XXXV/01 Rady Miejskiej z dnia 12X11.2001 r.), właściciele nieruchomości gromadzą wytwarzane odpady komunalne w pojemnikach, znajdujących się na posesjach, a następnie przekazują je do unieszkodliwienia uprawnionym firmom, na podstawie zawartej z nimi umowy.

Uprawnione firmy to podmioty, posiadające zezwolenie burmistrza na prowadzenie działalności, polegającej na zbieraniu odpadów komunalnych z terenu gminy Aleksandrów Łódzki.

Odpady komunalne nie są magazynowane na obszarze gminy. Firmy dostarczają je bezpośrednio, lub za pośrednictwem innego podmiotu na składowiska, znajdujące się poza terenem województwa łódzkiego.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2004 r. przedmiotowe zezwolenia posiadają następujące podmioty :

1. Zakład Robót Komunalnych Sp. z o.o. 91-342
Łódź, ul. Swojska 4
2. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator” s.c.
95-070 Aleksandrów Łódzki, Rąbień, ul. Pańska 68/70
3. „Profesjonal” s.c. Wywóz nieczystości stałych i płynnych 95-070
Aleksandrów Łódzki, Rąbień, ul. Okrężna 15
4. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator II” Jarosław Hołysz 95-070
Aleksandrów Łódzki, ul. Wolności 61
5. Przedsiębiorstwo Usługowe „RSII” Grażyna Targalska 95-100 Zgierz,
ul. 3 Maja 10

6. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania - Łódź Sp. z o.o. 91-842 Łódź,
ul Tokarzewskiego 2

7 EKO - REGION Sp. zoo.
97-400 Bełchatów, ul. Kwiatowa 6

8. Rethmann Recycling Sp. Z o.o. Oddział Łódź 93-408 Łódź,
ul. 3 Maja 64/66

2.4.2. Odpady z selektywnej zbiórki

W punkcie 2.1.2. niniejszego opracowania opisana została selektywna zbiórka odpadów tworzyw sztucznych typu PET, prowadzona na terenie gminy Aleksandrów Łódzki.

Butelki wykonane z politereftalanu etylu gromadzone są w siatkowych, metalowych pojemnikach rozstawionych w miejscach ogólnodostępnych dla mieszkańców.

Odbieraniem tych odpadów zajmuje się s.c. „Sanator” z Rąbienia na podstawie umowy podpisanej z gminą.

Odpady typu PET przekazywane są do recyklingu (w 2003 roku - 6,95 Mg).

ZRS „Sanator”, jako jedyny z podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy Aleksandrów Łódzki, w złożonej informacji dotyczącej swej działalności oświadczył, że w 2003 roku odebrał z gminy i przekazał do recyklingu również 3,72 Mg odpadów papieru i 5,88 Mg odpadów szkła.

Zbiórka szkła i papieru nie ma charakteru zorganizowanego ; są to działania akcyjne i podejmowane indywidualnie przez jednostki organizacyjne oraz osoby prywatne.

Zbieraniem niektórych surowców wtórnych na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zajmują się także przedsiębiorcy, prowadzący działalność w zakresie skupu surowców wtórnych.

Są to następujące podmioty :

1 „WTÓR-SUR” Józef Świątek Rąbień AB, ul.
Wycieczkowa 16 95-070 Aleksandrów
Łódzki
- **zbieranie i transport makulatury i tworzyw sztucznych -**

2. PPHU „TADEX” Tadeusz Wojtasik Rąbień,
ul. Pańska 20/22 95-070 Aleksandrów Łódzki
- **zbieranie papieru, tekstyliów, żelaza i stali -**

3 „PAT-MAR” Sp z o o ul.
Paderewskiego 27 95-070
Aleksandrów Łódzki
- **zbieranie i transport drewna, tworzyw sztucznych, metali, szkła -**

2.4.3. Odpady z sektora gospodarczego

Prawidłowe gospodarowanie odpadami, powstającymi w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej jest obowiązkiem wytwarzającego te odpady.

Przedsiębiorca, w zależności od rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów, zobowiązany jest do uzyskania od odpowiednich organów pozwolenia na ich wytwarzanie, decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi bądź przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania nimi.

Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów.

Zlecenie obowiązku polega na przekazaniu odpadów podmiotowi posiadającemu zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Jest to najczęściej stosowana metoda zagospodarowania odpadów w sektorze gospodarczym.

Wytwarzane odpady magazynowane są najczęściej na terenie zakładu, a następnie odbierane przez wyspecjalizowaną firmę, przekazującą je do odzysku bądź unieszkodliwienia.

Na terenie gminy Aleksandrów Łódzki mają siedzibę trzy firmy, zajmujące się odbieraniem odpadów przemysłowych (w tym niebezpiecznych), posiadających stosowne zezwolenia.

Są to :

1. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator BIS” s.c.

Robert Głuchowski

Rąbień, ul. Wiosenna 4

- **zezwolenie na transport odpadów (w tym niebezpiecznych)** -

2. Zakład Robót Sanitarnych „Sanator” s.c.

Roman Lemański

Rąbień, ul. Pańska 68/70

- **zezwolenie na transport odpadów (w tym niebezpiecznych)** -

3. POL-DAN-EKO Spółka Jawna

J Krysiak, K.Kucharski, W Jaśkiewicz Księżstwo

1

- **zezwolenie na zbieranie i transport odpadów (w tym niebezpiecznych)**

Odbiorem niektórych odpadów, głównie z silnie reprezentowanego dziewiarstwa maszynowego, zajmują się bezpośrednio firmy zajmujące się ich odzyskiem.

2.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

2.5.1. Unieszkodliwianie odpadów

Do 31 grudnia 2000 r. niesegregowane odpady komunalne wytwarzane na terenie gminy Aleksandrów Łódzki w przeważającej ilości unieszkodliwiane były poprzez składowanie na składowisku odpadów w miejscowości Zgniłe Błoto. Od 1 stycznia 2001 składowisko zostało wyłączone z eksploatacji, ze względu na całkowite zapełnienie i obecnie znajduje się w początkowej fazie rekultywacji.

Na terenie gminy nie funkcjonują także żadne inne instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych ani przemysłowych (w tym niebezpiecznych).

Prawie wszystkie wytwarzane odpady wywożone są do unieszkodliwienia poza teren gminy (komunalne - na składowiska poza województwo łódzkie, przemysłowe, w tym niebezpieczne, - na pobliskie składowisko EKO-BORUTA w Zgierzu, lub do utylizacji termicznej).

2.5.2. Instalacje do odzysku odpadów

Do podmiotów prowadzących znaczącą działalność w zakresie odzysku odpadów na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zaliczyć można trzy podmioty : Oczyszczalnię ścieków w Rudzie Bugaj, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „WAL-POL” w Rudzie Bugaj i s.c. REPLAST w Brużycze Małej.

Oczyszczalnia ścieków wykorzystuje powstające w niej osady ściekowe do produkcji preparatu wapniowo-organicznego o nazwie BIOCAL, stosowanego jako nawóz w rolnictwie. W roku 2003 oczyszczalnia „wyprodukowała” i przekazała do wykorzystania rolnikom 1900 Mg (517 Mg s.m) tego nawozu.

PPH „WAL-POL” zajmuje się przerobem odpadów tekstylnych, a s.c REPLAST odpadów z tworzyw sztucznych na materiały użytkowe, stosowane w różnych gałęziach gospodarki. Są to niewielkie firmy zatrudniające kilku pracowników ; wielkość przerobu uzależniona jest od aktualnej koniunktury gospodarczej.

2.6. Składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych

Poważnym problemem z zakresu gospodarki odpadami w gminie jest występowanie tzw. „dzikich wysypisk śmieci”.

Powstają one najczęściej w miejscach oddalonych od zabudowy mieszkaniowej : w starych wyrobiskach lub naturalnych zagłębieniach terenu i na polanach leśnych . Przyczyną ich powstawania jest chęć uniknięcia opłat za wywóz przez uprawniony podmiot oraz niska świadomość ekologiczna.

Na terenie gminy sukcesywnie usuwane są „dzikie wysypiska śmieci”. Obecnie oczekują na uprzątnięcie odpady zgromadzone w lasach wsi Nakielnica oraz Brużyczka Mała.

Trudniejsze do zlikwidowania są odpady wyrzucane w sposób rozproszony w lasach, na drogach leśnych, parkingach czy w rowach przydrożnych.

Corocznie prowadzona akcja „Sprzątanie Świata” pomaga oczyścić część zaśmieconych terenów.

Wydaje się jednak, że problem powyższy zniknie dopiero przy znacznym wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców oraz odpowiednio zorganizowanej gospodarce odpadami na terenie gminy.

3. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami

3.1. Prognoza zmian ilości i rodzajów odpadów komunalnych

Dla opracowania planu gospodarki odpadami komunalnymi na najbliższe lata niezbędne jest ustalenie kierunku zmian ilościowo - jakościowych odpadów, które będą w przyszłości zagospodarowywane.

Na zmianę ilości odpadów komunalnych mają wpływ dwa podstawowe czynniki:

liczba ludności i jednostkowy wskaźnik emisji odpadów (liczony w kg/M/r)

Zmiana składu odpadów komunalnych w dużej części uzależniona jest od scenariusza zmian w gospodarce.

W Krajowym Planie Gospodarki Odpadami wykonano prognozę zmian ilościowo -jakościowych wskaźników emisji odpadów dla poszczególnych typów źródeł odpadów, przyjęto prognozę demograficzną określoną przez GUS oraz założono powolny rozwój gospodarki, zbliżający ją do gospodarki krajów zachodnioeuropejskich w ciągu najbliższych 12 lat , pociągający za sobą wzrost zamożności, stylu życia i pracy oraz poprawę postaw proekologicznych.

Opierając się na krajowych wskaźnikach i założeniach w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgierskiego opracowano prognozę zmian odpadów komunalnych dla wszystkich gmin powiatu dla roku 2006, 2010 i 2014.

Prognozowany bilans ilościowy (w Mg) odpadów komunalnych w gminie Aleksandrów Łódzki dla poszczególnych grup odpadów przedstawiony jest w tabeli poniżej.

L.p.	Strumienie odpadów komunalnych	2006	2010	2014
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1174,33	1210,10	1207,67
2.	Odpady zielone	143,71	154,19	161,59
J.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	398,05	412,62	411,38

4.	Opakowania z papieru i tektury	738,27	931,94	1255,74
5.	Opakowania wielomateriałowe	82,65	104,85	141,24
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	665,49	661,18	595,18
7.	Opakowania z tworzyw Sztucznych	280,01	350,94	468,13
8.	Szkło (nieopakowaniowe)	31,46	34,54	36,39
9.	Opakowania ze szkła	506,98	592,71	719,77
10.	Metale	166,53	165,91	165,29
11.	Opakowania z blachy stalowej	69,08	78,33	92,52
12.	Opakowania z aluminium	19,74	22,20	26,52
13.	Odpady tekstylne	169,61	175,16	183,80
14.	Odpady mineralne	234,37	257,94	268,29
15.	Drobna frakcja popiołowa	622,94	547,07	466,28
16.	Odpady wielkogabarytowe	423,72	420,64	418,17
17.	Odpady budowlane	1015,82	1266,23	1726,95
18.	Odpady niebezpieczne	48,11	47,49	46,87
	Razem :	6791,85	7424,04	8391,76

3.2. Prognoza zmian ilości i rodzajów odpadów z sektora gospodarczego

Ilość i rodzaj odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym zależy od trzech głównych czynników :

- rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług,
- czynników demograficznych
- polityki państwa w zakresie ochrony środowiska.

Prognozy krajowe przewidują, że w związku z rozwojem przemysłu i usług, w najbliższej przyszłości (do 2006 roku) utrzyma się obecny poziom wytwarzania odpadów, lub nastąpi ich nieznaczny wzrost przy jednoczesnym wdrażaniu metod i instalacji do ich odzysku lub unieszkodliwienia.

W dalszej przyszłości (do 2014 roku) przewiduje się relatywne (w stosunku do wzrostu produkcji) obniżenie wytwarzanych odpadów, związane z wprowadzaniem technologii mało i bezodpadowych.

Wzrośnie ilość pewnych grup odpadów ze względów demograficznych (zwiększenie się ilości odpadów medycznych w związku ze wzrostem średniej wieku i zapotrzebowania na usługi medyczne) , czy rozwoju technologii zaspokajających zwiększające się zapotrzebowanie konsumpcyjne społeczeństwa.

Można założyć, że zmiany w wytwarzanych odpadach na terenie gminy Aleksandrów Łódzki będą zbliżone do przewidywań zawartych w prognozach krajowych, szczególnie w części dotyczącej zmiany struktury wiekowej i zwiększenia zapotrzebowań konsumpcyjnych oraz realizacji ustawowych regulacji w dziedzinie odpadów.

Wydaje się, że na terenie gminy może ulec zwiększeniu ilość odpadów niebezpiecznych z zakładów medycznych, odpadów wytwarzanych przez usługi motoryzacyjne (wycofane z eksploatacji pojazdy, baterie i akumulatory, odpady olejowe), odpady elektryczne i elektroniczne, opakowaniowe oraz z sektora remontowo - budowlanego.

W związku z zakazem wprowadzania do obrotu azbestu i materiałów zawierających azbest oraz PCB, ilość odpadów tych substancji powinna sukcesywnie maleć.

4. Założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami

Cele w gospodarce odpadami na terenie gminy Aleksandrów Łódzki określono w oparciu o wytyczne zawarte w planach wyższego rzędu ; przyjęty system gospodarki odpadami uwzględnia jej aktualny stan oraz możliwości finansowo - organizacyjne.

Cele odnoszą się w szczególności do gospodarki odpadami komunalnymi i prowadzą w stronę selektywnej zbiórki niektórych frakcji tych odpadów dla osiągnięcia zakładanych poziomów odzysku i recyklingu.

W odniesieniu do odpadów niebezpiecznych, cele koncentrują się na ich wydzieleniu ze strumienia odpadów komunalnych oraz eliminacji odpadów szczególnie szkodliwych dla środowiska, pochodzących z innych źródeł.

Założone cele zmierzają także do ochrony środowiska przed oddziaływaniem legalnych i nielegalnych składowisk odpadów.

W związku ze specyfiką działalności gospodarczej gminy (dominujące dziewiarstwo maszynowe) przyjęte cele dotyczą także gospodarki odpadami dziewiarskimi.

4.1. Wyszczególnienie założonych celów

Ustala się następujące cele w zakresie gospodarki odpadami gminy Aleksandrów Łódzki:

1. Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem gospodarki odpadami komunalnymi
2. Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów papieru, szkła, metalu, tworzyw
3. Wydzielanie ze strumienia odpadów komunalnych i zapewnienie zakładanych poziomów odzysku :
 - odpadów wielkogabarytowych
 - odpadów budowlanych
 - odpadów ulegających biodegradacji
 - odpadów niebezpiecznych (zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, baterie, przeterminowane leki, środki ochrony roślin itp.)
4. Eliminacja nieprawidłowej gospodarki odpadami opakowaniowymi
5. Całkowite zniszczenie i wyeliminowanie ze środowiska : PCB, azbestu oraz odpadów zubożających warstwę ozonową
- 6 Eliminacja nieprawidłowych działań w gospodarce odpadami medycznymi, weterynaryjnymi oraz odpadami zwłok zwierzęcych
7. Utrzymanie prawidłowego i pełnego wykorzystania osadów ściekowych
8. Likwidacja zagrożeń środowiska, powodowanych nielegalnym składowaniem odpadów i obecnością składowisk zamkniętych
9. Prawidłowa gospodarka odpadami sektora gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów dziewiarskich.

4.2. Opis przyjętego systemu gospodarki odpadami

Dla realizacji założonych celów przyjmuje się dwuetapowy system gospodarki odpadami na terenie gminy Aleksandrów Łódzki :

Etap I - lata 2004 - 2006

- Akcja informacyjno - edukacyjna
Inicjowanie działań w kierunku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- Zakładanie punktów zbierania odpadów niebezpiecznych
- Działania inwentaryzacyjno - organizacyjne

Etap II - lata 2007-2010

- Sukcesywne rozszerzanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na wszystkich mieszkańców gminy
- Zapewnienie zakładanych poziomów odzysku odpadów z selektywnej zbiórki
Kontynuacja działań w kierunku eliminacji ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych

E T A P I

Zakłada się, że w ciągu najbliższych lat (co najmniej do końca 2006 roku) utrzymany zostanie jako podstawowy, istniejący system gospodarowania odpadami komunalnymi, polegający na ich odbieraniu, transporcie i przekazywaniu do odzysku lub unieszkodliwiania (głównie poprzez składowanie na znajdujących się poza terenem gminy składowiskach odpadów) za pośrednictwem uprawnionych firm, posiadających stosowne zezwolenia Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki.

Rozszerzanie tego systemu na wszystkich mieszkańców dokonywane będzie poprzez kontrole posesji, sprawdzające zgodność sposobu postępowania z wytwarzanymi odpadami z wymaganiami, zawartymi w obowiązującym Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Aleksandrów Łódzki. Dla realizacji powyższego celu niezbędna jest ścisła współpraca mieszkańców z władzami gminy (informowanie o występowaniu nieprawidłowości).

W tym czasie prowadzona będzie także szeroko zakrojona akcja informacyjno -edukacyjna społeczeństwa i przedsiębiorców, dotycząca potrzeby stosowania selektywnej zbiórki odpadów, zagrożeń wynikających z nieprawidłowego gospodarowania odpadami (szczególnie niebezpiecznymi), a także obowiązków w zakresie osiągania założonych poziomów odzysku poszczególnych rodzajów odpadów.

Akcja informacyjno - edukacyjna prowadzona będzie, między innymi, poprzez :

- podejmowanie problematyki odpadów w lokalnych mediach (gazeta samorządowa, strona internetowa gminy),
- informowanie o prowadzonych akcjach i imprezach o tematyce dotyczącej gospodarki odpadami,
- motywowanie szkół, organizacji i przedsiębiorców do prowadzenia działań z zakresu segregacji odpadów,
- udostępnianie informacji o obowiązkach wytwórców odpadów, wynikających z przepisów prawa,

- informowanie społeczeństwa o działaniach z zakresu gospodarki odpadami.

Ze względu na możliwości finansowe gminy, w najbliższych latach nie planuje się opracowania i wdrożenia specjalnego programu informacyjno - edukacyjnego społeczeństwa i przedsiębiorców w sektorze odpadów komunalnych i w sektorze gospodarczym (zadanie wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami).

Równolegle do prowadzonej akcji informacyjno - edukacyjnej, w okresie do końca 2006 roku przewiduje się zakup i rozstawienie 40 zestawów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów papieru, szkła, metalu i tworzyw oraz 20 pojemników do zbiórki opakowań. Zakłada się, że pojemniki te rozstawione będą na terenie gminy w sąsiedztwie istniejących pojemników na opakowania typu PET oraz przy jednostkach handlowych i użytku publicznego

Sukcesywny odbiór wyselekcjonowanych odpadów oraz ich przekazywanie do odzysku prowadzone będzie na koszt gminy przez uprawnioną firmę, wyłonioną przez gminę w drodze przetargu.

Rozstawienie pojemników do selektywnej zbiórki w miejscach ogólnodostępnych (głównie w pobliżu siatkowych pojemników na PET-y, zlokalizowanych na osiedlach bloków mieszkalnych) ma na celu wyrobienie nawyku i umożliwienie prowadzenia segregacji odpadów mieszkańcom budownictwa wielorodzinnego oraz mieszkańcom budownictwa jednorodzinnego znajdującego się w najbliższym otoczeniu.

W przypadku budownictwa jednorodzinnego planuje się także wprowadzenie na wybranym osiedlu domów jednorodzinnych pilotażowego systemu odbioru odpadów komunalnych przez uprawnioną firmę, z zastosowaniem selekcji „u źródła” omawianych frakcji odpadów oraz odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i ulegających biodegradacji .

Ze względu na konieczność redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, gmina popierała będzie powstawanie indywidualnych kompostowni i zbiórki prowadzone przez zarządców budynków, a także, w miarę możliwości finansowych, partycypowała w kosztach niektórych przedsięwzięć (np. zakupu kompostowników).

Gmina zakupi także urządzenie do rozdrabniania gałęzi, stanowiących odpad z utrzymania terenów zielonych, w celu przygotowania ich do kompostowania.

Wydzielanie odpadów niebezpiecznych realizowane będzie poprzez tworzenie miejsc ich gromadzenia w jednostkach związanych z poszczególnymi rodzajami odpadów (apteki, sklepy elektryczne, chemiczne, stacje obsługi samochodów itp).

Z odpadów uważanych za szczególnie szkodliwe dla środowiska (PCB, azbest, odpady zubożające warstwę ozonową), na terenie gminy Aleksandrów Łódzki istotną rolę odgrywają jedynie odpady azbestu. Dla prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami azbestowymi, gmina będzie corocznie zbierała informacje od osób fizycznych, o ilości posiadanych materiałów azbestowych, informowała właścicieli o zagrożeniach, wynikających z niewłaściwego postępowania z odpadami azbestu , prowadziła rejestr firm posiadających zezwolenie na bezpieczne usuwanie tych odpadów oraz wskazywała najbliższe miejsca ich unieszkodliwiania.

Ze względów finansowych gmina w najbliższych latach nie jest w stanie stworzyć i utrzymywać systemu zbiórki i transportu odpadów azbestowych. Organizacyjno - informacyjne działania gminy dotyczyć będą także odpadów PCB oraz substancji zubożających warstwę ozonową.

Dla eliminacji nieprawidłowych działań w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi gmina dokona inwentaryzacji źródeł wytwarzania tych odpadów oraz nawiąże ścisłą współpracę z organami posiadającymi uprawnienia kontrolne w stosunku do wytwórców tych odpadów.

System gospodarowania zwłokami zwierzęcymi, polegający na przekazywaniu tych odpadów do Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego „Hetman” sp. z o.o. Bedlno Florianów, w oparciu o umowę podpisaną przez gminę z tym zakładem, zabezpiecza potrzeby gminy w tym zakresie i nie wymaga dokonywania istotnych zmian.

W chwili obecnej nie wymaga także uregulowania gospodarka osadami ściekowymi, powstającymi w miejskiej oczyszczalni ścieków ; są one wykorzystywane do produkcji preparatu wapniowo - organicznego o nazwie BIOCAL, w całości wykorzystywanego do celów rolniczych (nawożenie gleb).

W ramach przyjętego systemu gospodarki odpadami prowadzona będzie systematyczna likwidacja nielegalnych składowisk odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”) oraz zakończona rekultywacja, wyłączonego z eksploatacji, składowiska odpadów w miejscowości Zgniłe Błoto.

Ze względu na duże rozdrobnienie podmiotów gospodarczych, większość odpadów sektora gospodarczego trafia na składowiska razem ze strumieniem odpadów komunalnych. Istnieje pilna potrzeba zorganizowania systemu zbierania, gromadzenia i transportu tych odpadów (dotyczy to głównie odpadów dziewiarskich). Gmina nie jest w stanie sfinansować organizacji systemu gospodarki tymi odpadami. Dla poprawy sytuacji w gospodarce odpadami dziewiarskimi prowadzone będą akcje informujące o obowiązkach przedsiębiorców w tym zakresie, możliwościach przekazywania odpadów do odzysku oraz niebezpieczeństwach wynikających z nieprawidłowej gospodarki odpadami.

E T A P II

W II etapie przyjętego systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zakłada się rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji.

Dla realizacji powyższego celu rozważa się dwa wariantowe rozwiązania :

- 1) Odbiór odpadów przez firmy wywozowe, zobowiązane w posiadanych zezwoleniach do odbioru z terenów posesji następujących odpadów : papier, szkło, tworzywa, metal, odpady wielkogabarytowe, budowlane i ulegające biodegradacji.
Warunkiem prowadzenia działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych będzie udowodnienie możliwości prawidłowego zagospodarowania poszczególnych frakcji odpadów oraz okresowe przedkładanie gminie (kartami przekazania odpadów) informacji o rodzaju i ilości odbieranych odpadów.
- 2) Odbiór odpadów komunalnych z terenów nieruchomości (z uwzględnieniem selektywnej zbiórki) przez firmę, prowadzącą gospodarkę odpadami w imieniu gminy, która w drodze referendum przejmie od mieszkańców ciężące na nich obowiązki z tego zakresu.

Motywacją prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez mieszkańców gminy będą zróżnicowane stawki opłat za wywóz odpadów, obniżane proporcjonalnie do zwiększania zakresu selektywnej zbiórki.

W tym celu dokonana zostanie zmiana Regulaminu utrzymania czystości i porządku, obowiązującego aktualnie na terenie gminy Aleksandrów Łódzki .

W latach 2007 - 2010 kontynuowane i rozszerzane będą działania w kierunku wyodrębniania ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych.

Podjęte zostaną także wstępne działania w kierunku budowy Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów, z nastawieniem na odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, budowlane, ulegające biodegradacji i pochodzące z sektora gospodarczego (głównie dziewiarskie).

5. Zadania strategiczne obejmujące okres do 2010 roku

Podstawowym strategicznym zadaniem gminy w okresie do 2010 roku jest wypracowanie systemu gospodarki odpadami, zapewniającego gospodarowanie zgodne z zasadami, zawartymi w ustawie o odpadach oraz osiągnięcie celów i zadań, określonych w planach wyższego szczebla.

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Aleksandrów Łódzki nie wymaga realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z ich odzyskiem bądź unieszkodliwieniem.

W Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu zgierskiego również nie przewiduje się budowy tego typu instalacji.

Głównym przedsięwzięciem inwestycyjnym gminy jest zakup odpowiedniej ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz urządzenia do przygotowania odpadów zielonych (gałęzi) do kompostowania.

W działaniach pozainwestycyjnych, podstawowym zadaniem gminy jest wybór i stosowanie wszelkich instrumentów informacyjno - edukacyjnych , finansowych i organizacyjnych, prowadzący do objęcia selektywną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców oraz osiągnięcie ustalonych przepisami prawa poziomów odzysku wyselekcjonowanych odpadów komunalnych i opakowaniowych, a także wyeliminowanie ze strumienia odpadów komunalnych jak największej ilości odpadów niebezpiecznych.

6. Harmonogram realizacji przedsięwzięć

Osiągnięcie przyjętych celów wymaga prowadzenia w sposób ciągły **działań informacyjno-edukacyjnych i kontrolnych**, oraz realizacji **przedsięwzięć inwestycyjnych**

Działaniami zmierzającymi do objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem gospodarki odpadami będzie prowadzenie systematycznych kontroli gospodarstw indywidualnych, sprawdzających sposób postępowania z odpadami powstającymi na terenie nieruchomości.

Wdrożenie selektywnej zbiórki czterech podstawowych surowców wtórnych i opakowań oraz wydzielenia odpadów niebezpiecznych poprzedzone będzie kampanią informacyjno - edukacyjną. Będzie ona prowadzona w sposób intensywny od września 2004 r. aż do ustawienia pierwszej partii zestawów pojemników i wyznaczenia pierwszych, tymczasowych punktów odbioru odpadów

niebezpiecznych, a następnie okresowo, z przekazywaniem informacji o uzyskiwanych efektach działań.

Harmonogram realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych przedstawiony jest w tabeli.

L.p.	Rodzaj przedsięwzięcia	Termin realizacji (miesiąc/rok)
1.	Zorganizowanie miejsc zbiórki odpadów niebezpiecznych w placówkach handlowych, usługowych i aptekach oraz zakup odpowiedniej ilości pojemników na te odpady	I - V 2005
9	Zakup 20 zestawów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (papier, szkło, metal, tworzywa), 10 pojemników do zbiórki opakowań, rozstawienie pojemników i wybór firmy odbierającej odpady	IV - VI 2005
3.	Zakup 20 zestawów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (papier, szkło, metal, tworzywa), 10 pojemników do zbiórki opakowań	IV - VI2006
4.	Zakup urządzenia do rozdrabniania gałęzi	IX 2006

Zakłada się szeroką konsultację z mieszkańcami (komitety osiedlowe, sołectwa), zarządcami budynków oraz szkołami, szczególnie przy wyborze miejsc rozstawiania pojemników do selektywnej zbiórki.

Przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane będą przez gminę

Źródłem ich finansowania będą środki własne gminy, przeznaczane na te cele w budżecie gminy i uruchamiane w miarę realizacji przedsięwzięć, ujętych w harmonogramie.

7. Analiza oddziaływania projektu planu gospodarki odpadami na środowisko

Założone cele i działania Planu Gospodarki Odpadami gminy Aleksandrów Łódzki są zbieżne z zasadami gospodarowania odpadami, określonymi w obowiązujących przepisach krajowych i unijnych oraz zgodne z planami wyższego rzędu.

Realizacja tych celów prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów oraz wydzielenie odpadów niebezpiecznych wpłynie na zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach. W ten sposób zmniejszy się powierzchnia terenów zajmowanych pod składowanie, ograniczy degradacja gleb i zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Selektywna zbiórka odpadów prowadząc do wzrostu ilości odzyskiwanych surowców wtórnych i opakowań zmniejszy materiałochłonność i energochłonność procesów produkcyjnych i ograniczy korzystanie ze środowiska.

Kontrola nad gospodarką odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych, mająca na celu objęcie wszystkich mieszkańców wywozem odpadów komunalnych, wpłynie na poprawę jakości gleb i wód (zmniejszenie ilości tzw. „dzikich wysypisk”) oraz powietrza (ograniczenie spalania odpadów z tworzyw sztucznych w paleniskach domowych).

Negatywne oddziaływanie realizacji celów zawartych w Planie Gospodarki Odpadami gminy Aleksandrów Łódzki na środowisko naturalne może wystąpić jedynie w przypadku nieprawidłowego prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych lub gromadzenia wydzielonych odpadów.

Zapobieżeniu takim oddziaływaniom służyć będzie systematyczny nadzór nad realizacją planowanych przedsięwzięć dokonywany przez władze gminy.

8. Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Przebieg realizacji Planu Gospodarki Odpadami gminy Aleksandrów Łódzki musi być systematycznie kontrolowany (monitorowany).

Organem kontrolnym planu ustanawia się Radę Miejską.

Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki składał będzie Radzie Miejskiej coroczne raporty z wykonania zadań wynikających z przyjętych celów w zakresie gospodarki odpadami wraz z informacją o przebiegu działań i uzyskanych efektach.

Raporty określały będą sposoby realizacji zadań inwestycyjnych oraz pozainwestycyjnych.

W przypadku zadań inwestycyjnych odnosiły się będą do przestrzegania terminów i rodzajów zaplanowanych przedsięwzięć.

Realizacja zadań zmierzających do sukcesywnego rozwoju selektywnej zbiórki odpadów przedstawiana będzie w oparciu o informacje o ilości i rodzaju odpadów przekazywanych do odzysku, pochodzące od podmiotów zbierających poszczególne frakcje odpadów.

Raport dotyczący kampanii informacyjno-edukacyjnej obejmował będzie wykaz sposobów i miejsc prowadzenia poszczególnych działań z tego zakresu.

Rada Miejska będzie dokonywać oceny realizacji zadań w formie informacji podawanej do publicznej wiadomości.

Wyniki oceny będą podstawą do ewentualnej weryfikacji celów oraz egzekwowania zakresu realizacji od wykonawców (mieszkańców, instytucji, podmiotów gospodarczych).

9. Streszczenie w języku niespecialistycznym

Niniejszy Plan Gospodarki Odpadami gminy Aleksandrów Łódzki opracowany został w lutym i marcu 2004 r.

W dokumencie zawarto aktualny stan gospodarki odpadami : oszacowano rodzaje i ilości wytwarzanych odpadów i opisano sposób gospodarowania nimi.

Sporządzono prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami oraz ustalono cele i działania na okres do 2010 roku, jako podstawowe uznając wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów i wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Ustalono harmonogram realizacji przyjętych celów, określający terminy wykonania głównych przedsięwzięć inwestycyjnych i organizacyjnych w ciągu najbliższych 4 lat.

Projekt planu poddano analizie oddziaływania na środowisko, opisując przewidywane pozytywne oddziaływanie realizacji zamierzonych działań na poszczególne elementy środowiska (gleba, wody, powietrze).

Organem kontrolującym przebieg realizacji Planu Gospodarki Odpadami gminy Aleksandrów Łódzki ustanowiono Radę Miejską, która dokonywała będzie corocznej oceny wykonania planu.